

Sociologie

**Faculteit Sociale Wetenschappen,
Radboud Universiteit Nijmegen**

QANU, november 2012

Uitgave:

Quality Assurance Netherlands Universities (QANU)
Catharijnesingel 56
Postbus 8035
3503 RA Utrecht

Telefoon: 030 230 3100
Fax: 030 230 3129
E-mail: info@qanu.nl
Internet: www.qanu.nl

© 2012 QANU / Q310

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

INHOUD

Rapport over de bachelor- en de masteropleiding Sociologie van de Radboud Universiteit Nijmegen.....	5
Administratieve gegevens van de opleidingen	5
Administratieve gegevens van de instelling.....	5
Kwantitatieve gegevens over de opleidingen	5
Samenstelling van de commissie	6
Werkwijze van de commissie.....	6
Bijzonderheden van het bezoek aan de Radboud Universiteit Nijmegen	8
Samenvattend oordeel.....	10
Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling.....	13
Bijlagen.....	31
Bijlage 1: Curricula vitae van de leden van de visitatiecommissie.....	33
Bijlage 2: Bezoekprogramma.....	37
Bijlage 3: Domeinspecifiek referentiekader.....	39
Bijlage 4: Eindkwalificaties.....	43
Bijlage 5: Curricula	45
Bijlage 6: Kwantitatieve gegevens over de opleidingen.....	47
Bijlage 7: Bestudeerde bijlagen en documenten.....	49
Bijlage 8: Onafhankelijkheidsverklaringen.....	51

Dit rapport is vastgesteld op 14 november 2012.

Rapport over de bachelor- en masteropleiding Sociologie van de Radboud Universiteit Nijmegen

Dit rapport volgt het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO.

Administratieve gegevens van de opleidingen

Bacheloropleiding Sociologie

Naam van de opleiding: Sociologie
Registratienummer CROHO: 56601
Niveau van de opleiding: bachelor
Oriëntatie van de opleiding: wo
Aantal studiepunten: 180 EC
Afstudeerrichtingen: n.v.t.
Locatie(s): Nijmegen
Variant(en): voltijd
Vervaldatum accreditatie: 31 december 2013

Masteropleiding Sociologie

Naam van de opleiding: Sociologie
Registratienummer CROHO: 66601
Niveau van de opleiding: master
Oriëntatie van de opleiding: wo
Aantal studiepunten: 60 EC
Locatie(s): Nijmegen
Variant(en): voltijd
Vervaldatum accreditatie: 31 december 2013

Het bezoek van de visitatiecommissie Sociologie aan de faculteit Sociale Wetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen vond plaats op 26 juni 2012.

Administratieve gegevens van de instelling

Naam van de instelling: Radboud Universiteit Nijmegen
Status van de instelling: bekostigd
Resultaat instellingstoets: positief

Kwantitatieve gegevens over de opleidingen

De vereiste kwantitatieve gegevens over de opleiding zijn opgenomen in Bijlage 6.

Samenstelling van de commissie

De beoordeling van de bachelor- en masteropleiding Sociologie van de Radboud Universiteit Nijmegen valt binnen de clusterbeoordeling Sociologie, waarvoor in 2012 in totaal veertien opleidingen worden beoordeeld. De commissie voor de clusterbeoordeling Sociologie is samengesteld uit totaal elf commissieleden:

- Prof. dr. J.L. Peschar (voorzitter), emeritus hoogleraar Onderwijs sociologie;
- A.A.M. Boomgaars, student bacheloropleiding Sociologie en premaster Recht aan de Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. T. Gautschi, hoogleraar Sociologie aan de Universiteit Mannheim;
- Prof. dr. I. Glorieux, gewoon hoogleraar Sociologie en voorzitter van de vakgroep Sociologie van de Vrije Universiteit Brussel;
- Prof. dr. J. de Haan, hoofd onderzoeksgroep Tijd, media en cultuur SCP en bijzonder hoogleraar ICT, Cultuur en Kennissamenleving aan de Erasmus Universiteit Rotterdam;
- M.L.C. Haerden, student bacheloropleiding Sociologie en Honoursacademy aan de Radboud Universiteit Nijmegen;
- Prof. dr. D. Jacobs, hoofddocent Sociologie aan de Université Libre de Bruxelles;
- Dr. W. Jansen, emeritus universitair docent Sociologie, Universiteit Utrecht;
- Prof. dr. M. de Jong, hoogleraar Sociologie aan de Roosevelt Academy;
- Prof. dr. N. Wilterdink, emeritus hoogleraar Sociologie, Universiteit van Amsterdam;
- Dr. J.W. Winkels, directeur ITS en voormalig vice-voorzitter van het College van Bestuur van de Radboud Universiteit Nijmegen.

De Curricula Vitae van de leden van de commissie zijn opgenomen in Bijlage 1.

Voor ieder bezoek werd op basis van eventuele belangenconflicten, expertise en beschikbaarheid een (sub)commissie samengesteld, bestaande uit vijf commissieleden. Om de consistentie binnen het cluster te waarborgen heeft de voorzitter van de commissie, prof. dr. J.L. Peschar, alle bezoeken bijgewoond.

Coördinator van de clustervisitatie Sociologie was mw. N.M. Verseput MSc, medewerker van QANU. Zij is tevens de projectleider tijdens het bezoek aan de Rijksuniversiteit Groningen en aan de VU Amsterdam. Tijdens de overige bezoeken aan de Universiteit van Amsterdam, de Universiteit van Tilburg, Radboud Universiteit Nijmegen, Universiteit Utrecht en de Erasmus Universiteit Rotterdam was drs. T. Busing als projectleider aanwezig. Ook de projectleiders speelden een belangrijke rol in het bewaken van de consistentie. De coördinator was aanwezig bij de eindvergadering van de bezoeken, enerzijds om de bevindingen van de voorgaande bezoeken in te brengen, en anderzijds om de commissie te attenderen op haar wijze van oordelen. Er heeft regelmatig overleg plaatsgevonden tussen de projectleiders om de beoordelingen op elkaar af te stemmen. De betrokken projectleiders hebben alle rapporten gelezen.

Werkwijze van de commissie

Voorbereiding

Op 8 maart 2012 hield de commissie haar formele startvergadering. Tijdens de startvergadering werd de commissie geïnstrueerd, werd de taakstelling en werkwijze van de commissie besproken en werd het Domeinspecifieke Referentiekader Sociologie besproken. Dit domeinspecifieke referentiekader is opgenomen in Bijlage 3 van dit rapport.

Bij ontvangst van de kritische reflecties van een universiteit werden deze door de projectleider gecontroleerd op kwaliteit en compleetheid van informatie. Nadat de kritische reflecties in orde waren bevonden, zijn deze doorgestuurd aan de commissieleden die deelnamen aan het betreffende bezoek. De commissieleden lazen de kritische reflecties en formuleerden vragen die aan de projectleider werden toegestuurd. De projectleider compileerde de vragen tot een samengesteld document. Eventuele additionele vragen van de commissieleden werden aan de opleidingen toegestuurd met het verzoek om een reactie. Naast de kritische reflecties lazen de commissieleden gezamenlijk minimaal vijftien scripties per opleiding.

Visitatiebezoeken

Een overzicht van het bezoekprogramma is opgenomen als Bijlage 2 bij dit rapport. Tijdens de voorbereidende vergadering van ieder bezoek werd de visitatie concreet voorbereid. Tijdens het bezoek zelf is gesproken met een (representatieve) vertegenwoordiging van het faculteitsbestuur, het opleidingsbestuur, studenten, docenten, alumni, de opleidingscommissie en de examencommissie. Daarnaast werd per opleiding gesproken met student- en docentvertegenwoordigers van de beoordeelde opleidingen.

Op verzoek van de commissie heeft de opleiding gesprekspartners geselecteerd binnen de door de commissie aangegeven kaders. De commissie heeft met studenten uit alle studiejaren gesproken en met docenten en begeleiders van beide opleidingen. Voorafgaand aan het bezoek heeft de commissie een overzicht ontvangen van de gesprekspartners en ingestemd met de door de opleiding gemaakte selectie.

Tijdens ieder bezoek bestudeerde de commissie het ter inzage gevraagde materiaal en gaf zij gelegenheid tot een spreekuur ten behoeve van studenten en docenten die zich voorafgaand aan het bezoek hadden aangemeld.

De commissie heeft een deel van het bezoek gebruikt voor de voorbereiding op de mondelinge rapportage en een discussie over de beoordeling van de opleidingen. Aan het einde van elk bezoek heeft de voorzitter in een mondelinge rapportage de eerste bevindingen van de commissie gepresenteerd. Daarbij ging het steeds om een aantal algemene waarnemingen en een aantal eerste indrukken per opleiding.

Beslisregels

De visitatie is uitgevoerd conform de Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs van de NVAO (versie van november 2011). In dit accreditatiestelsel is zowel voor de beoordeling op standaardniveau als voor de algemene conclusie over de opleiding als geheel een vierpuntsschaal voorgeschreven (onvoldoende, voldoende, goed, excellent).

De commissie heeft de beoordelingsschalen van de NVAO gevolgd. Deze zijn:

- de beoordeling ‘onvoldoende’ wijst erop dat een standaard, of de opleiding, niet aan de gangbare basiskwaliteit voldoet en op meerdere vlakken ernstige tekortkomingen vertoont;
- de beoordeling ‘voldoende’ houdt in dat de standaard, of de opleiding, voldoet aan de gangbare basiskwaliteit en over de volle breedte een acceptabel niveau vertoont;
- de beoordeling ‘goed’ houdt in dat de standaard, of de opleiding, systematisch en over de volle breedte uitstijgt boven de gangbare basiskwaliteit;
- de beoordeling ‘excellent’ houdt in dat de standaard, of de opleiding, systematisch en over de volle breedte uit stijgt boven de gangbare basiskwaliteit en als een (inter)nationaal voorbeeld geldt.

Uitgangspunt van de beoordeling is ‘voldoende’, waarbij de standaard, of de opleiding, voldoet aan de gestelde criteria. In de ogen van de commissie kan zij het oordeel ‘voldoende’ toekennen, ook wanneer zij kritische opmerkingen heeft gemaakt. Het is dan wel noodzakelijk dat tegenover de kritische opmerkingen positieve observaties staan.

Rapportages

De projectleider heeft op basis van de bevindingen van de commissie, per instelling, een conceptrapport opgesteld. Het conceptrapport is voorgelegd aan de commissieleden die bij het bezoek aanwezig waren. Na vaststelling van het conceptrapport is deze aan de betrokken faculteit voorgelegd ter toetsing van feitelijke onjuistheden. Het commentaar van de opleidingen is met de voorzitter en, indien nodig, met de overige commissieleden besproken. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld.

Bijzonderheden van het bezoek aan de Radboud Universiteit Nijmegen

Het bezoek aan de Radboud Universiteit Nijmegen vond plaats op 26 juni 2012 in Nijmegen. Het programma van het bezoek is te vinden in Bijlage 2 van dit rapport. Van het spreekuur is geen gebruik gemaakt.

De commissie die de bachelor- en masteropleiding Sociologie van de Radboud Universiteit Nijmegen beoordeelde bestond uit:

- Prof. dr. J.L. Peschar (voorzitter), emeritus hoogleraar Onderwijs sociologie;
- A.A.M. Boomgaars, student bacheloropleiding Sociologie en premaster Recht aan de Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. I. Glorieux, gewoon hoogleraar Sociologie en voorzitter van de vakgroep Sociologie van de Vrije Universiteit Brussel;
- Prof. dr. J. de Haan, hoofd onderzoeksgroep Tijd, media en cultuur SCP en bijzonder hoogleraar ICT, Cultuur en Kennissamenleving aan de Erasmus Universiteit Rotterdam;
- Prof. dr. N. Wilterdink, emeritus hoogleraar Sociologie, Universiteit van Amsterdam.

De commissie werd ondersteund door mw. drs. T. Buising.

Het College van Bestuur van de Radboud Universiteit Nijmegen en de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) hebben ingestemd met de samenstelling van de commissie voor de beoordeling van de twee genoemde opleidingen.

Voor de beoordeling van het gerealiseerde eindniveau van de opleiding heeft de commissie voorafgaand en tijdens de visitatie meerdere producten beoordeeld. Om het gerealiseerde eindniveau van opleidingen te bepalen hebben de coördinator en voorzitter van de visitatiecommissie 15 bachelorscripties en 15 masterscripties geselecteerd. De scripties werden aselekt gekozen uit een lijst van afgestudeerden van de laatste twee voltooide studie jaren. Hierbij is rekening gehouden met een spreiding in cijfers en varianten (zie Bijlage 7).

Samenvattend oordeel over de kwaliteit van de bachelor- en masteropleiding Sociologie

Dit rapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Sociologie over de bachelor- en masteropleiding Sociologie aan de Radboud Universiteit Nijmegen. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit de zelfstudie, aanvullende informatie naar aanleiding van vooraf geformuleerde vragen van de commissie, informatie uit de gesprekken tijdens het bezoek, de geselecteerde scripties, en de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren. De commissie heeft voor beide opleidingen zowel positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te hebben afgewogen, concludeert de commissie dat beide opleidingen voldoen aan de eisen voor basiskwaliteit die een voorwaarde zijn voor heraccreditatie.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De commissie beoordeelt Standaard 1 voor beide opleidingen als **voldoende**. De commissie heeft de opleidingen Sociologie van de Radboud Universiteit Nijmegen afgezet tegen het landelijk Domeinspecifiek Referentiekader Sociologie. Zij concludeert dat het kader een adequaat beeld schetst van het sociologisch domein en de algemene kennis en vaardigheden waarover afgestudeerden dienen te beschikken. De commissie heeft er begrip voor dat het kader vrij breed is opgezet, binnen de sociologie bestaan immers verschillende interpretaties en accenten per instelling. Hoewel het kader weinig richting geeft, zorgt de brede opzet ervoor dat instellingen met verschillende perspectieven op en interpretaties van de sociologie, aansluiten op deze beschrijving van het sociologisch domein.

De commissie kan zich vinden in het heldere en herkenbare profiel van beide opleidingen, waarin de nadruk ligt op kwantitatief empirisch onderzoek. Het PTO-model speelt in beide opleidingen een belangrijke rol. De bacheloropleiding bereidt studenten voor op een vervolgopleiding. In de masteropleiding worden studenten voorbereid op een maatschappelijke loopbaan.

De eindkwalificaties van beide opleidingen sluiten volgens de commissie aan op deze oriëntatie, het domeinspecifiek referentiekader en het eigen profiel. Daarnaast geven de eindkwalificaties helder weer welke verschillen in verwachtingen er bestaan tussen studenten op bachelor- en masterniveau. Daarmee voldoen de opleidingen aan de eisen die vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan een afgestudeerde socioloog op wetenschappelijk niveau.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De commissie beoordeelt Standaard 2 voor beide opleidingen als **voldoende**. De commissie concludeert dat de programma's, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen de instromende studenten in staat stellen om de eindkwalificaties van beide programma's te realiseren.

Beide programma's kennen een logische opbouw waarbij onderscheid wordt gemaakt in onderdelen gericht op vragen-en-theorieën, methoden-en-technieken, verbreding en integratie. De commissie heeft waardering voor de integratie-onderdelen waarbij studenten de geleerde vaardigheden op het gebied van theorie en onderzoek toepassen. Daarnaast waardeert de commissie het cumulatieve karakter van de bacheloropleiding. De commissie raadt aan om ook buiten de eigen faculteit te kijken voor invulling van de verbredende onderdelen, naar bijvoorbeeld vakken op het gebied van economie of recht. Daarnaast adviseert de commissie om in het programma meer aandacht te hebben voor sociologische

theorieën en klassieke sociologische auteurs. Het PTO-model heeft een structurerende rol in beide opleidingen. De commissie vindt dat de opleidingen passende werkvormen gebruiken en over het algemeen voldoende contacturen hebben.

In beide programma's ligt de nadruk op kwantitatieve onderzoeksmethoden. De commissie raadt de opleiding aan, ondanks de geringe staf, studenten die de keuzeonderdelen met kwalitatieve onderzoeksmethoden willen invullen, daarin te ondersteunen. Daarnaast adviseert de commissie meer aandacht te hebben voor het stimuleren van studenten om ervaring in het buitenland op te doen. Deze ervaring kan een grote bijdrage leveren aan de ontwikkeling van studenten.

De stage in het bachelorprogramma geeft studenten een realistisch beeld van de beroepspraktijk. De commissie raadt de opleiding aan studenten ondersteuning te (blijven) bieden bij het vinden van een stageplek en studenten nadrukkelijk te informeren over de doelstellingen en criteria van de stage. De commissie moedigt aan het voornemen te realiseren om in het nieuwe masterprogramma een stage onderdeel te laten zijn van het afstudeerproject.

De programma's zijn studeerbaar en de rendementen zijn voldoende, zij het dat het bachelorrendement nog verbetering verdient. De commissie verwacht dat de voorwaardelijke hertentamens, tussentijdse toetsen in het eerste jaar en de invoering van het bindend studieadvies (BSA) een bijdrage zullen leveren aan het verder verhogen van het rendement van de bacheloropleiding. Ten aanzien van de masteropleiding verwacht de commissie dat de nieuwe opbouw van het afstudeerproject zal bijdragen aan het verbeteren van het rendement.

De commissie concludeert dat er sprake is van een adequate staf bestaande uit voldoende competente en gemotiveerde docenten. Daarnaast is vanuit de faculteit oog voor de werkdruk en het professionaliseren van docenten en worden docenten en studenten actief betrokken bij de kwaliteit van het onderwijs.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De commissie beoordeelt Standaard 3 voor beide opleidingen als **voldoende**. De commissie concludeert dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en kan aantonen dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd. Toetsen worden afgestemd op de leerdoelen en eindkwalificaties. Bij het maken van toetsen wordt het vier-ogenprincipe gehanteerd. De examencommissie heeft een actieve rol in het beoordelen van toetsen. De commissie raadt aan deze actieve rol ook in te zetten bij het beoordelen van scripties. Het geheel aan toetsen is volgens de commissie voldoende gevarieerd en sluit aan op de inhoud van de opleiding en het niveau van de studenten. De toetsen passen bij de werkvormen. Veel vakken worden met twee verschillende toetsvormen afgesloten. Bij het beoordelen van de masterscripties wordt een tweede beoordelaar ingezet en wordt er gebruik gemaakt van standaard beoordelingsformulieren.

De commissie vindt de huidige vorm van de bachelorscriptie geen recht doen aan de opleiding. De commissie vindt het wenselijk dat de bachelorscriptie een herkenbaar werkstuk is, waarin studenten kunnen laten zien dat zij de eindkwalificaties beheersen. Daarnaast vindt de commissie dat de masterscriptie teveel studiepunten omvat. De commissie is van mening dat een masterscriptie maximaal 30 EC dient te omvatten. Ze ondersteunt dan ook het voornemen van de opleiding om de omvang terug te brengen.

Om te kunnen beoordelen of studenten het gewenste eindniveau behalen, heeft de commissie van beide opleidingen scripties bestudeerd. Op basis van deze scripties, de informatie die zij heeft ingezien tijdens de visitatie en de informatie die zij heeft ontvangen over de uitstroom van de masteropleiding stelt zij vast dat studenten van beide opleidingen de beoogde eindkwalificaties realiseren.

De commissie beoordeelt de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Sociologie:

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

Masteropleiding Sociologie:

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

De voorzitter en de secretaris van de commissie verklaren hierbij dat alle leden van de commissie kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 14 november 2012

Prof. dr. J.L. Peschar

Drs. T. Busing

Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting:

De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau en oriëntatie (bachelor of master; hbo of wo) binnen het Nederlandse kwalificatieraamwerk. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

1.1. Bevindingen

In deze standaard wordt allereerst inzicht gegeven in de bevindingen van de commissie ten aanzien van het landelijk vastgestelde Domeinspecifiek Referentiekader Sociologie (1.1.1). Vervolgens wordt ingegaan op het profiel en de oriëntatie (1.1.2.) en (het niveau van) de eindkwalificaties (1.1.3.) van de opleidingen Sociologie aan de Radboud Universiteit Nijmegen.

1.1.1. Domeinspecifiek referentiekader

De instellingen die deelnemen aan de clustervisitatie Sociologie hebben gezamenlijk een domeinspecifiek referentiekader (hierna: het kader) opgesteld (zie Bijlage 3). De commissie heeft vastgesteld dat het landelijk kader een breed maar adequaat beeld schetst van het domein. Daarnaast wordt in het landelijk kader uiteengezet over welke kennis en vaardigheden sociologen op bachelor- en masterniveau over het algemeen moeten beschikken.

De commissie heeft begrip voor het feit dat het landelijk kader breed is opgezet, aangezien de Nederlandse instellingen die opleidingen Sociologie aanbieden het sociologische domein op verschillende wijze interpreteren en invullen. De brede invulling van het landelijk kader waarborgt dat de beschrijving van het sociologische domein en de vertaling daarvan in eindkwalificaties op elk van de instellingen van toepassing is. De keerzijde hiervan is dat het kader weinig richting geeft. Zo wordt er verwezen naar theorieën, methoden en technieken, maar wordt niet nader uitgewerkt wat hieronder wordt verstaan.

1.1.2. Profiel en oriëntatie

De zelfstudie beschrijft de doelstellingen van de opleidingen Sociologie van de Radboud Universiteit Nijmegen. Studenten worden voorbereid op een maatschappelijke loopbaan of verdere wetenschappelijke opleiding. De opleidingen kenmerken zich door de sterke nadruk op kwantitatief-empirisch onderzoek. Een ander belangrijk kenmerk van de opleidingen is het domein van de sociologie dat behandeld wordt. De opleidingen gaan in op de samenhang die in samenlevingen tot uitdrukking komt (cohesie), de verschillen die tussen de leden van samenlevingen bestaan (ongelijkheid) en de veranderingen die zich binnen samenlevingen hebben voltrokken (modernisering). De studenten en alumni met wie de commissie gesproken heeft, herkennen en waarderen het kwantitatief-empirische profiel van beide opleidingen.

Bacheloropleiding

De zelfstudie stelt dat de bacheloropleiding in de eerste plaats bedoeld is als voorbereiding op een masteropleiding. Daarnaast leidt de opleiding op tot algemeen onderzoekssocioloog. De opleiding maakt daarbij gebruik van het PTO-model (Probleem-Theorie-Onderzoek). Middels dit model leren studenten informatieve vragen (of problemen) stellen, deze

beantwoorden met hypothesen afgeleid uit algemene theorieën en deze verwachtingen met empirisch onderzoek op hun houdbaarheid toetsen.

Masteropleiding

De masteropleiding Sociologie aan de Radboud Universiteit Nijmegen is gericht op het opleiden van studenten tot zelfstandig empirisch (beleids)onderzoeker of onderzoekssocioloog. De opleiding wil studenten (gevorderde) kennis, vaardigheden en inzicht op het gebied van de sociologie en (gevorderde) academische vorming bijbrengen. Studenten worden opgeleid om op verschillende thema's zelfstandig wetenschappelijk onderzoek te kunnen doen, bijvoorbeeld de arbeidsmarkt, cultuurparticipatie, criminaliteit, gezins- en familierelaties en onderwijs.

Met ingang van studiejaar 2012-2013 zal het masterprogramma worden aangepast. De opleiding zal meer gericht zijn op beleid, om zo onderscheidend te kunnen zijn ten opzichte van de verwante researchmaster en om tegemoet te komen aan de wensen van het werkveld. De zelfstudie stelt dat de werkveldcommissie van de opleiding heeft aangegeven dat er te weinig aandacht is voor de vertaling van onderzoeksresultaten naar beleidsadvies. Daarnaast is dit, als algemene opmerking voor alle opleidingen, ook uit de vorige visitatie naar voren gekomen. Het profiel van het nieuwe masterprogramma zal daarom meer gericht zijn op onderzoek naar de effecten en de effectiviteit van beleid.

1.1.3. Eindkwalificaties en niveau

De eindkwalificaties van de bachelor- en masteropleiding Sociologie zijn opgenomen in Bijlage 4. De commissie is nagegaan of de eindkwalificaties aansluiten op het profiel en de oriëntatie geschetst door de opleidingen en op het domeinspecifiek referentiekader. Zij stelt vast dat de eindkwalificaties van de bachelor- en masteropleiding adequaat zijn geformuleerd en voldoen aan de eisen die aan een afgestudeerde socioloog op wetenschappelijk niveau gesteld mogen worden. Daarbij is duidelijk het onderscheid vast te stellen tussen de eindkwalificaties op bachelorniveau en de eindkwalificaties op masterniveau. Daarnaast heeft de commissie vastgesteld dat de eindkwalificaties worden bijgesteld als ontwikkelingen binnen het curriculum hiertoe aanleiding geven.

1.2. Overwegingen

De commissie heeft de opleidingen Sociologie van de Radboud Universiteit Nijmegen afgezet tegen het landelijk Domeinspecifiek Referentiekader Sociologie. Zij concludeert dat het kader een adequaat beeld schetst van het sociologisch domein en de algemene kennis en vaardigheden waarover afgestudeerden dienen te beschikken. De commissie heeft er begrip voor dat het kader vrij breed is opgezet, binnen de sociologie bestaan immers verschillende interpretaties en accenten per instelling. Hoewel het kader weinig richting geeft, zorgt de brede opzet ervoor dat instellingen met verschillende perspectieven op en interpretaties van de sociologie, aansluiten op deze beschrijving van het sociologisch domein.

De commissie kan zich vinden in het heldere en herkenbare profiel van beide opleidingen, waarin de nadruk ligt op kwantitatief empirisch onderzoek. Het PTO-model speelt in beide opleidingen een belangrijke rol. De bacheloropleiding bereidt studenten voor op een vervolgopleiding. In de masteropleiding worden studenten voorbereid op een maatschappelijke loopbaan.

De eindkwalificaties van beide opleidingen sluiten volgens de commissie aan op deze oriëntatie, het domeinspecifiek referentiekader en het eigen profiel. Daarnaast geven de eindkwalificaties helder weer welke verschillen in verwachtingen er bestaan tussen studenten

op bachelor- en masterniveau. Daarmee voldoen de opleidingen aan de eisen die vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan een afgestudeerde socioloog op wetenschappelijk niveau.

1.3. Conclusie

Bacheloropleiding Sociologie: de commissie beoordeelt Standaard 1 als **voldoende**.

Masteropleiding Sociologie: de commissie beoordeelt Standaard 1 als **voldoende**.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting:

De inhoud en vormgeving van het programma stelt de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

2.1. Bevindingen

In deze standaard wordt allereerst inzicht gegeven in de opbouw van en samenhang binnen de curricula (2.1.1.). Vervolgens wordt ingegaan op de mate waarin de eindkwalificaties en de oriëntatie van de opleidingen zijn vertaald binnen de curricula (2.1.2.), de wetenschappelijke vorming (2.1.3.), de aandacht voor de beroepspraktijk (2.1.4.) en op het didactische concept, voorzieningen en ondersteuning (2.1.5.). Tot slot staan de volgende onderwerpen centraal: instroom, studielast en rendementen (2.1.6.), onderwijsgevend personeel (2.1.7.) en opleidingsspecifieke interne kwaliteitszorg, waarbij tevens wordt beschreven welke verbetermaatregelen zijn doorgevoerd naar aanleiding van de vorige visitatie (2.1.8.).

2.1.1. Curricula

De commissie heeft de programma's van de bachelor- en masteropleiding bestudeerd waarbij zij is nagegaan of er sprake is van samenhang en een logische opbouw. Zij concludeert dat beide programma's een logische opbouw hebben en dat de samenhang van beide programma's voldoende geëxpliciteerd is.

Bacheloropleiding

Het PTO-model is leidend voor de opbouw van het programma. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in vier pijlers:

- Vragen-en-theorieën onderdelen (vto). In deze pijler ligt de nadruk op vragen en theorieën van de sociologie. Deze pijler komt in vakken als *Hoofdvragen van de sociologie*, *Hedendaagse sociologische theorieën* en *Life course research in perspective* aan de orde.
- Methoden-en-technieken onderdelen (mto). Studenten leren hierbij de verschillende onderdelen van het PTO-model en het gehele model doorlopen. De nadruk ligt daarbij op kwantitatieve onderzoeksmethoden. Dit komt naar voren in vakken als *Statistiek A* en *B*, *Grootschalig veldonderzoek*, *Regressieanalyse* en *Meetmodellen*.
- Integratieonderdelen (ito). In de integratieonderdelen passen studenten de geleerde kennis en vaardigheden toe. Elk jaar kent een aantal integratieonderdelen. In de eerste twee jaar bijvoorbeeld vindt dit plaats in de leerprojecten. Daarbij voeren studenten in groepjes zelfstandig een onderzoek uit, waarbij in het tweede jaar de hele empirische cyclus doorlopen wordt. In het derde jaar vindt integratie onder andere plaats in het vak *Vergelijkend onderzoek naar religie*. Daarbij maken studenten bijvoorbeeld opdrachten waarbij hypothesen worden getoetst met secundair datamateriaal.
- Verbredende onderdelen (vbo). De verbredende onderdelen zijn bedoeld om studenten kennis te laten maken met andere (maatschappij)wetenschappen. In het eerste jaar volgen de studenten drie verbredende vakken, *Inleiding in de communicatiewetenschap*, *Introduction to Cultural and Social Anthropology* en *Inleiding criminologie*. In het tweede en derde jaar volgen de studenten één verbredend vak per jaar, de vakken *Beleidsproject* en *Wetenschapsfilosofie voor sociologen*.

Naast de hierboven genoemde onderdelen kent de opleiding een stage (18 EC) en een minor (18 EC). Tijdens de stage kunnen de studenten de geleerde onderzoeksvaardigheden in de praktijk brengen. Studenten zijn vrij om een minor te kiezen binnen en buiten de faculteit. Voor studenten die het nieuwe masterprogramma *Beleids- en Toegepast Onderzoek* (start studiejaar 2012-2013) willen volgen, geldt de minor *Beleidsonderzoek* als aanbevolen minor. De opleiding wordt afgerond met de bachelorscriptie. De bachelorscriptie bestaat uit het stageverslag en het werkstuk dat wordt geschreven voor het vak *Weerstand tegen minderheden*. In dit vak staan cohesievraagstukken centraal en maken studenten verschillende opdrachten (zie ook paragraaf 3.1.1.).

De studenten met wie de commissie gesproken heeft, zijn over het algemeen tevreden over de opbouw van het programma en de rol van het PTO-model daarbij. Het PTO-model zorgt ervoor dat vakken een vergelijkbare opbouw hebben en biedt hen houvast bij het maken van opdrachten. Daarnaast waarderen zij het cumulatieve karakter van het programma en de integratieonderdelen waarin ze de geleerde kennis en vaardigheden toepassen. De commissie heeft met bachelorstudenten gesproken over de aandacht voor sociologische theorieën in het programma. Studenten hebben daarop aangegeven dat het programma meer aandacht aan theorieën en ‘grote’ sociologische denkers kan geven. Studenten worden bekend gemaakt met de grondbeginselen van de sociologie maar lezen geen boeken van ‘grote’ sociologische schrijvers. De studenten vinden de keuzeruimte in het programma beperkt en hebben opgemerkt dat niet iedereen de thema’s van de verbredende vakken interessant vindt.

Tijdens de visitatie heeft de commissie met het management gesproken over de invulling van de verbredende onderdelen. Het eerstejaarsvak *Inleiding criminologie* sluit aan op het leeronderzoek in het tweede jaar, waarin studenten onderzoek doen op het gebied van criminologie. Daarnaast zal door de komst van twee nieuwe docenten in studiejaar 2012-2013 een nieuw derdejaarsvak op het gebied van criminologie (het vak *Opvoeding en deviant gedrag*) worden geïntroduceerd. De andere vakken, op het gebied van communicatiewetenschap en antropologie, krijgen geen vervolg in de opleiding.

De commissie constateert dat de opleiding het profiel adequaat heeft vertaald in het programma. Het PTO-model wordt gebruikt om het programma te structureren. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in verschillende typen vakken die passen bij de onderdelen van het model. Daarnaast zijn er elk jaar integratieonderdelen waarbij studenten de geleerde kennis en vaardigheden toepassen. De commissie vindt het positief dat in de bacheloropleiding verbredende onderdelen zijn opgenomen. De commissie acht het een beperking dat daarbij niet buiten de eigen faculteit gekeken wordt. Zij raadt de opleiding aan om bij de invulling van deze vakken ook te kijken naar vakken op het gebied van economie of recht. De commissie onderschrijft de opmerking van de studenten dat in het programma meer aandacht besteedt mag worden aan de studie van sociologische theorieën en klassieke sociologische auteurs.

Masteropleiding

Ook in de masteropleiding is het PTO-model leidend voor de inrichting van het programma. Daarbij wordt net als in de bacheloropleiding onderscheid gemaakt in:

- Eén vragen-en-theorieënonderdeel: het vak *Macro and Micro Sociology of Political Radicalism*;
- Eén methoden-en-techniekenonderdeel: *Geavanceerde Regressie-analyse*;
- Twee integratie-onderdelen: het vak *Intergenerationele overdrachten* en het afstudeerproject.

In het eerste vak wordt aan de hand van verschillende theorieën op micro- en macroniveau ingegaan op actuele vragen over het stemmen op extreem-linkse en extreem-rechtse partijen. In het integratieonderdeel staat het thema intergenerationele overdracht van ongelijkheid centraal. De masteropleiding biedt geen verbredende onderdelen en geen keuzeruimte. Het afstudeerproject heeft een omvang van 42 EC.

Zoals in Standaard 1 aangegeven, zal met ingang van studiejaar 2012-2013 het masterprogramma worden aangepast. In het nieuwe programma zijn twee vragen-en-theorieënonderdelen opgenomen: het vak *Macro and Micro Sociology of Political Radicalism* en het vak *Werk, gezin en gezondheid*. Het methoden-en-techniekenonderdeel zal ingericht worden met evaluatieonderzoek. Het vak *Onderwijs- en arbeidsmarktbeleidsonderzoek* wordt een nieuw integratieonderdeel. Ook de omvang van het afstudeerproject wordt teruggebracht (zie verder paragraaf 3.1.1.). In het nieuwe programma blijft het PTO-model leidend. De commissie is positief over de veranderingen in het programma en het terugbrengen van de omvang van de scriptie. Zij is van mening dat het nieuwe programma daardoor breder wordt.

2.1.2. Eindkwalificaties

De commissie is nagegaan in hoeverre de door de opleidingen geformuleerde eindkwalificaties terug zijn te vinden in de curricula, en in welke mate aandacht is voor internationalisering. Zij heeft de tabellen bestudeerd die zijn opgenomen in de zelfstudies, waarin is aangegeven welke onderdelen van de opleidingen gekoppeld zijn aan welke eindkwalificaties en Dublin Descriptoren. Daarnaast heeft zij tijdens de visitatie inzicht gehad in de beschrijving, het studiemateriaal en de toetsen van verschillende vakken. Zij stelt vast dat de inhoud en het niveau van de bachelor- en mastervakken adequaat zijn en waarborgen dat de geformuleerde eindkwalificaties aan bod komen in de programma's.

Internationalisering

De commissie is nagegaan in hoeverre in beide programma's aandacht is voor internationalisering. De zelfstudie beschrijft dat in de bacheloropleiding twee vakken in het Engels worden verzorgd: de vakken *Introduction to cultural and social anthropology* en *Life course research in perspective*. Als onderdeel van dat laatste vak volgen de studenten een cursus van het Academisch Schrijfcentrum Nijmegen, inzake het schrijven in het Engels. In de masteropleiding volgen de studenten het vak *Macro and Micro Sociology of Political Radicalism* in het Engels. Ook komt internationalisering aan de orde middels het bestuderen van Engelstalige literatuur. In het derde bachelorjaar kunnen studenten via een uitwisseling in het buitenland studeren. Uit de gesprekken met de bachelorstudenten blijkt dat zij het aantal vakken dat in het Engels verzorgd wordt, beperkt vinden. Docenten hebben tijdens het gesprek naar voren gebracht dat er niet veel belangstelling is voor de facultaire uitwisselingsprogramma's.

De opleiding wil de komende tijd meer aandacht besteden aan het leggen van contacten met buitenlandse universiteiten. De commissie ondersteunt dit initiatief en raadt aan meer aandacht te hebben voor het stimuleren van studenten om daadwerkelijk de stap te nemen en ervaring in het buitenland op te doen. Deze ervaring kan een positieve bijdrage leveren aan de ontwikkeling van studenten.

2.1.3. Wetenschappelijke vorming

De commissie is nagegaan in welke mate er binnen de opleidingen sprake is van aandacht voor wetenschappelijke vorming. De wetenschappelijke vorming komt in alle jaren van het bachelorprogramma naar voren, in de eerstejaarsvakken *Methoden van Onderzoek A* en *Statistiek A* en de tweedejaarsvakken *Grootschalig veldonderzoek*, *Onderzoeksontwerpen*, *Regressieanalyse*,

Meetmodellen en *Statistiek B*. In het eerste jaar leren studenten bijvoorbeeld significantietoetsen toepassen en multivariate analyses (tabeluitsplitsing) uitvoeren. In het tweedejaarsvak *Grootschalig veldonderzoek* krijgen studenten methodologische en praktische kennis aangereikt om zelf een onderzoek uit te voeren, bijvoorbeeld steekproeftrekking, constructie van vragenlijsten en interviewen. Studenten nemen in dit vak ook zelf een vragenlijst af bij een grote aselechte steekproef van respondenten. In het tweedejaarsvak *Meetmodellen* leren studenten verschillende datareductietechnieken en diverse aspecten van multivariate regressieanalyse toepassen. Ook in de integratie-onderdelen, waarin onderdelen of het gehele PTO-model wordt doorlopen, wordt aandacht besteed aan onderwerpen als het opzetten van een onderzoek, het definiëren van hypothesen, het toetsen van hypothesen en het schrijven van een wetenschappelijk artikel.

In het derde jaar volgen de studenten het vak *Wetenschapsfilosofie voor sociologen*. Hierin maken studenten kennis met het brede spectrum van ideeën, stromingen en controversen in de wetenschapsfilosofie. De commissie vindt dat dit vak in belangrijke mate bijdraagt aan de wetenschappelijke oriëntatie van de opleiding.

In het methoden-en-techniekenonderdeel van de masteropleiding, het vak *Geavanceerde Regressie-analyse*, wordt aandacht besteed aan multiniveau analyse en gebeurtenissenanalyse. Volgens de zelfstudie leren de studenten in dit vak alle methoden die in de concrete onderzoekspraktijk aan bod komen. In het integratieonderdeel rapporteren studenten over empirisch-theoretisch sociologisch onderzoek en in het afstudeerproject voeren de studenten zelfstandig een empirisch sociologisch onderzoek uit. Het afstudeerproject sluit zoveel mogelijk aan bij het bestaande onderzoek van docenten.

Studenten hebben in het gesprek met de commissie aangegeven dat beide opleidingen gericht zijn op kwantitatief onderzoek. Er is in de bacheloropleiding echter ook aandacht voor kwalitatieve onderzoeksmethoden. In het eerste leerproject van de bacheloropleiding verzamelen studenten zelf data middels interviews. Daarnaast voeren de studenten in het bachelorvak *Introduction to cultural and social anthropology* een etnografisch veldonderzoek uit. Het is volgens de studenten ook mogelijk om een minor op het gebied van kwalitatief onderzoek te volgen. Tevens kan de stage worden ingevuld met kwalitatief onderzoek.

De commissie heeft met docenten en het management gesproken over de aandacht voor kwalitatief en kwantitatief onderzoek in beide programma's. In deze gesprekken is naar voren gebracht dat beide opleidingen bewust hebben gekozen voor een focus op kwantitatief onderzoek. Het kwalitatief onderzoek komt als verplicht onderdeel alleen aan de orde in het eerste bachelorjaar. De expertise en de beperkte omvang van de staf hebben geleid tot deze keuze. In het nieuwe masterprogramma zal, in het kader van evaluatieonderzoek, ook aandacht worden besteed aan kwalitatief (beleids)onderzoek. Daartoe zijn twee nieuwe docenten aangesteld met expertise op dit gebied.

De commissie vindt dat er in beide programma's ruim voldoende aandacht voor methodologie is. Door het PTO-model te gebruiken als leidraad, komen de verschillende aspecten van het doen van wetenschappelijk onderzoek gestructureerd aan de orde. De commissie heeft waardering voor het cumulatieve karakter van het methodologieonderwijs en de integratieonderdelen in het bachelorprogramma. De commissie vindt de keuze voor overwegend kwantitatieve onderzoeksmethoden legitiem, mede in het licht van de expertise en de relatief geringe omvang van de staf. Het programma bevat op zichzelf voldoende aanbod op het gebied van kwalitatief onderzoek in de vorm van een verplicht onderdeel in het eerste jaar en keuzeonderdelen in het tweede en derde jaar. Het kiezen van deze

onderdelen wordt echter niet actief gestimuleerd. De commissie meent dat de studie en de toepassing van kwalitatieve methoden door de opleiding sterker kan worden aangemoedigd.

2.1.4. Aandacht voor de beroepspraktijk

De bacheloropleiding kent een verplichte stage van 18 EC. De stage maakt onderdeel uit van de bachelorscriptie (zie ook paragraaf 3.1.1.). In de stage brengen studenten de geleerde onderzoeksvaardigheden in de praktijk. Dit kan zijn het analyseren van gegevens, het rapporteren over analyses, het invoeren en prepareren van datamateriaal, het verzamelen van gegevens, het aanleveren van gegevens voor beleidsrapportages, en het schrijven van beleidsaanbevelingen op grond van analyses. De stage wordt afgerond met een product voor de stage-instelling en een stageverslag waarin de student rapporteert over de verrichte werkzaamheden. Studenten zijn zelf verantwoordelijk voor het vinden van een stageplek. De stage vindt in de regel plaats bij onderzoeksafdelingen van gemeenten, ministeries, semi-overheidsinstellingen of bij particuliere onderzoeksbureaus of andere universiteiten. De stage wordt altijd buiten de sectie Sociologie van de Radboud Universiteit uitgevoerd.

De studenten met wie de commissie gesproken heeft, hebben bevestigd dat zij zelf verantwoordelijk zijn voor het vinden van een geschikte stageplek. Ze hebben daarbij aangegeven dat het niet altijd makkelijk is om een geschikte plek te vinden en dat de opleiding op dat gebied weinig ondersteuning biedt. Ook zijn zij niet altijd bekend met de doelstellingen van de stage. Wel worden studenten middels bijeenkomsten voorgelicht over de stage. Daarnaast kunnen ze met de stagecoördinator contact opnemen. Halverwege en aan het einde van de stage wordt een terugkomdag georganiseerd.

Vanaf studiejaar 2012-2013 kunnen masterstudenten als onderdeel van het afstudeerproject een stage uitvoeren bij een externe organisatie. Tijdens de stage kan de student het onderzoek voor het afstudeerproject uitvoeren.

De commissie vindt dat beide opleidingen voldoende aandacht besteden aan de oriëntatie op de arbeidsmarkt. De commissie is positief over de stage in het bachelorprogramma. Hierdoor krijgen studenten een realistisch beeld van de beroepspraktijk. De commissie vindt het daarbij wel belangrijk dat er voldoende ondersteuning is voor studenten bij het vinden van een stageplek en dat de doelstellingen en criteria duidelijk zijn. Alleen dan kan een stage een bijdrage leveren aan het realiseren van de opleidingsspecifieke eindkwalificaties. Daarnaast ondersteunt de commissie het voornemen om in het nieuwe masterprogramma een stage onderdeel te laten zijn van het afstudeerproject.

2.1.5. Didactisch concept en voorzieningen

De commissie is nagegaan vanuit welke didactische visie het onderwijs in de opleidingen verzorgd wordt en of de beschikbare voorzieningen hiervoor toereikend zijn. De commissie vindt dat de opleidingen een passend didactisch concept hanteren, dat zichtbaar vertaald is in het programma.

De faculteit hanteert als didactisch uitgangspunt dat onderwijs studenten moet activeren. Dit betekent volgens de zelfstudie dat er zo veel mogelijk wordt gewerkt met actieve werkvormen en dat een actieve studiehouding wordt gestimuleerd. Actieve werkvormen zijn vormen waarbij studenten zelf de leerstof analyseren en bewerken, en/of zich kennis en vaardigheden eigen maken vanuit de onderzoekspraktijk.

Het PTO-model en de verschillende studieonderdelen die daarbij onderscheiden worden, spelen een belangrijke rol in de didactische vormgeving van het programma. Daardoor maken

studenten zich op een gestructureerde manier de verschillende aspecten van kwantitatief wetenschappelijk onderzoek eigen. In de integratieonderdelen vindt integratie tussen theorie en onderzoek plaats en leren studenten de geleerde kennis en vaardigheden toepassen.

In de bacheloropleiding worden de volgende werkvormen toegepast: hoorcolleges, werkcolleges, practica, werkgroepen en seminars. Bij de practica werken studenten, onder begeleiding van een docent, zelfstandig aan opdrachten. Tijdens werkcolleges worden de vooraf gemaakte individuele opdrachten besproken. Daarnaast moeten studenten bij sommige vakken (wekelijks) opdrachten inleveren of presentaties houden.

In de masteropleiding wordt van studenten een grote mate van zelfstandigheid en discipline verwacht. Volgens de zelfstudie worden activerende werkvormen met individuele begeleiding gebruikt. De masteropleiding maakt gebruik van hoorcolleges en werkcolleges als belangrijkste werkvormen.

Contacturen

De universiteit heeft in het studiejaar 2010-2011 een minimum aantal van 15 contacturen per week ingevoerd voor het eerste bachelorjaar. Vanaf studiejaar 2012-2013 geldt deze norm ook voor het tweede en derde bachelorjaar. Het totale aantal contacturen is in het eerste jaar van de bacheloropleiding 380 uur. De masteropleiding kent in totaal 128 contacturen. Hoewel de studenten met wie de commissie gesproken heeft tevreden zijn over het aantal contacturen, hebben de bachelorstudenten aangegeven dat het aantal contacturen in het tweede semester van het eerste jaar wat aan de lage kant is. De commissie deelt de mening van de studenten dat het aantal contacturen in het tweede semester van het eerste jaar verhoogd kan worden.

Voorzieningen

Op basis van de documentatie die zij heeft ontvangen en de gesprekken die zij heeft gevoerd met verschillende gremia, stelt de commissie vast dat er sprake is van adequate voorzieningen en begeleiding.

In de bacheloropleiding wordt de studiebegeleiding verzorgd door de mentor, de jaarcoördinatoren en de studieadviseur. In het eerste bachelorjaar bewaakt de mentor de studievoortgang van de studenten. In het tweede en derde jaar en in de masteropleiding zijn de jaarcoördinatoren daarvoor verantwoordelijk. De studenten met wie de commissie gesproken heeft zijn tevreden over de begeleiding die zij ontvangen. Wel vinden zij dat in de voorlichting nog meer kan worden benadrukt dat de opleiding gericht is op kwantitatief onderzoek en veel vakken op het gebied van statistiek kent.

Ook wordt rekening gehouden met studenten die naast hun studie nog meer uitdaging zoeken. Voor excellente bachelorstudenten is een honoursprogramma samengesteld. Daarin verdiepen studenten zich onder begeleiding van een stafid in een thema en schrijven zij een publiceerbaar artikel.

2.1.6. Instroom, studeerbaarheid en rendementen

De kwantitatieve gegevens met betrekking tot instroom, studeerbaarheid en rendementen staan opgenomen in Bijlage 6.

Instroom

De commissie heeft gezien dat in de bacheloropleiding voldoende studenten instromen die over de kennis en vaardigheden beschikken om het programma succesvol af te ronden. De

instroom in de masteropleiding is betrekkelijk laag, maar vertoont een stijgende tendens. De commissie ondersteunt de plannen van de opleiding om deze instroom te vergroten.

De bacheloropleiding is in de afgelopen jaren gegroeid en kende in studiejaar 2010-2011 een instroom van 52 studenten. Tot de bacheloropleiding worden studenten toegelaten met een vwo-diploma (met wiskunde), een hbo-propedeusediploma (en een wiskundecertificaat op vwo-eindexamenniveau) en een hbo-bachelordiploma (en een wiskundecertificaat op vwo-eindexamenniveau). Daarnaast kunnen studenten via het colloquium doctum worden toegelaten.

De masteropleiding kent een zeer wisselende kleine instroom, variërend van 12 studenten in studiejaar 2006-2007, 25 in studiejaar 2007-2008 tot 20 in studiejaar 2009-2010. Deze variatie kan volgens de opleiding onder meer worden toegeschreven aan de flexibiliteit van de instroom; studenten kunnen onder voorwaarden op elk moment starten met onderdelen van de opleiding. Zij kunnen instromen vanuit de eigen bacheloropleiding of vanuit het pre-masterprogramma. Studenten die elders een bacheloropleiding Sociologie of verwante bacheloropleiding hebben gevolgd, worden toegelaten na afronding van een programma van 30 EC. Dit programma bestaat uit onderdelen *Sociaal Kapitaal*, *Meetmodellen*, *Regressieanalyse*, *Leefstijlen* en *Weerstand tegen minderbeden*. Studenten met een hbo-bachelordiploma kunnen het pre-masterprogramma volgen.

Studeerbaarheid

De commissie stelt op basis van de informatie die zij heeft gekregen en de gesprekken die zij heeft gevoerd met studenten, docenten en alumni vast dat de studeerbaarheid van beide opleidingen voldoende is. De opleidingen nemen adequate maatregelen om de studeerbaarheid te waarborgen.

De opleidingen hebben een periode-indeling waarbij het jaar wordt onderverdeeld in vier onderwijsperiodes van tien weken. Binnen deze vier periodes zijn er steeds collegeweken en tentamenweken. Elke onderwijsperiode wordt afgesloten met een (her)tentamenweek. De studielast is op deze manier evenwichtig verdeeld over het jaar, met 15 EC per periode. In de bacheloropleiding wordt in het eerste jaar een systeem van voorwaardelijke herkansingen gehanteerd. Studenten moeten aan de eerste tentamenmogelijkheid hebben meegedaan en tenminste een drie hebben behaald om aan de herkansing mee te kunnen doen. De opleiding wil daarmee de studeerbaarheid van het eerste jaar vergroten.

De studenten hebben in het gesprek met de commissie aangegeven dat beide programma's geen echte struikelvakken kennen. Wel vinden de bachelorstudenten het eerstejaarsvak *Statistiek A* en het tweedejaars vak *Regressieanalyse* intensief. Studenten hebben daarbij aangegeven dat ze in deze vakken goed begeleid worden.

Rendementen

Het bachelorrendement na drie jaar is wisselend. Van cohort 2007-2008 heeft na drie jaar 22% van de herinschrijvers de opleiding afgerond. Het rendement na vier jaar varieert van 33% tot 69%. De opleiding concludeert in de zelfstudie dat de landelijke streefcijfers na vier jaar (70%) niet gehaald worden. Met ingang van studiejaar 2010-2011 heeft de opleiding verschillende maatregelen genomen om het rendement te verbeteren. Dit betreft de voorwaardelijke hertentamens (zie hierboven), tussentijdse toetsen in het eerste jaar van de bacheloropleiding en een intensivering van de studiebegeleiding. Daarnaast is in studiejaar 2011-2012 het bindend studieadvies (BSA) ingevoerd, waarbij de norm ligt op 42 EC. De

opleiding verwacht deze maatregelen de selectiviteit van het eerste jaar en het rendement zullen vergroten.

De masteropleiding kent met uitzondering van de cohorten 2008-2009 en 2010-2011 geen uitval. Van cohort 2010-2011 zijn zes studenten uitgevallen, zeven studenten hebben de opleiding afgerond en zeven studenten waren tijdens de visitatie nog actief. De opleiding verklaart de geringe uitval door de intensieve begeleiding bij de afstudeerscriptie. De zelfstudie stelt dat veel studenten langer dan een jaar doen over het masterprogramma. Om studenten in staat te stellen de opleiding in één jaar af te ronden, worden in het nieuwe masterprogramma twee afstudeermomenten per jaar ingevoerd.

Hoewel de streefcijfers na vier jaar voor de bacheloropleiding niet gehaald worden, vindt de commissie het rendement voldoende. De commissie stelt vast dat de rendementen in de afgelopen periode gestegen zijn en dat de opleiding voldoende maatregelen neemt om de rendementen ook in de toekomst te verbeteren. De commissie vindt het rendement van de masteropleiding zonder meer voldoende.

2.1.7. Onderwijspersoneel

Kwaliteit onderwijspersoneel

De zelfstudie vermeldt dat het onderwijs van de bachelor- en masteropleiding verzorgd wordt door docenten van het onderwijsinstituut Maatschappijwetenschappen. Docenten worden zoveel mogelijk ingezet bij vakken die aansluiten bij hun eigen onderzoeksgebied. Alle hoogleraren, uhd's en ud's van de sectie Sociologie zijn gepromoveerd en hebben naast hun onderwijsaanstelling een onderzoeksaanstelling. Bij de aanstelling van hoogleraren, uhd's en ud's worden schriftelijk vastgestelde onderwijscriteria en onderzoekscriteria gebruikt. De onderwijscriteria gaan in op doceerkwaliteiten, ervaring met beleidsontwikkeling en planning van onderwijs, ervaring met kwaliteitszorg en vernieuwing van onderwijs en ervaring met de productie van leer- en studiemateriaal. Alle stafleden in vaste dienst beschikken over de basiskwalificatie onderwijs (BKO). Daarnaast heeft de meerderheid van de vaste stafleden de uitgebreide kwalificatie onderwijs (UKO) behaald. Tijdens jaargesprekken worden afspraken gemaakt over de onderwijstaken, scholing en training. Indien nodig worden ook de resultaten van cursusevaluaties besproken.

De studenten hebben in het gesprek met de commissie laten weten dat zij tevreden zijn over de docenten. De studenten waarderen het kleinschalige karakter van de opleidingen en de toegankelijkheid van de docenten.

Op basis van de zelfstudie en de gesprekken tijdens het bezoek stelt de commissie vast dat er sprake is van bevoegd personeel met de juiste expertise en het juiste niveau. Dit wordt bevestigd door de resultaten van de docentbeoordelingen die de commissie heeft ingezien.

Kwantiteit onderwijspersoneel

Bij de sectie Sociologie zijn volgens de zelfstudie in totaal 15 docenten betrokken met een omvang van 5,72 fte, waarvan 1 fte tijdelijk. Daarnaast zijn er docenten van andere secties betrokken bij de opleiding, met een omvang van 0,3 fte. De staf-studentratio voor beide opleidingen is 1:32. De zelfstudie vermeldt dat de bezetting van het personeel een belangrijk aandachtspunt is sinds de staf met 1,5 fte is teruggelopen in 2009. De commissie heeft hierover tijdens de visitatie met het management gesproken. Daaruit is gebleken dat er recentelijk twee nieuwe docenten zijn aangesteld. Ook is duidelijk geworden dat de beperkte

omvang van de staf directe invloed heeft op de inhoud van de opleiding. Doordat de expertise van de staf beperkt is, moeten keuzes worden gemaakt in de te behandelen thema's.

Tijdens de visitatie heeft de commissie met docenten gesproken over de werkdruk. De docenten hebben daarbij aangegeven dat de werkdruk hoog is, en dat dit onderwerp van gesprek is in de opleiding. Daarnaast is de werkdruk door de aanstelling van de twee nieuwe docenten afgenomen. De hoge werkdruk wordt volgens de docenten primair veroorzaakt door het intensieve onderwijs dat gegeven wordt. Vooralsnog is er geen sprake van extensivering van het onderwijs. Wel wordt er nagedacht over efficiënte manieren van feedback geven en ondersteunen docenten elkaar bij piekbelasting.

De commissie vindt de staf-studentratio's van de opleidingen acceptabel. De opleiding heeft voldoende oog voor de werkdruk van docenten.

2.1.8. Kwaliteitszorg

De commissie is nagegaan in hoeverre studenten en docenten betrokken en gehoord worden bij het evalueren en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs. Zij heeft vastgesteld dat alle vakken na afloop worden geëvalueerd. De commissie heeft tijdens het bezoek gesproken met leden van de opleidingscommissie. Zij heeft gezien dat deze groep studenten en docenten betrokken is bij de kwaliteit van het onderwijs en invloed uitoefent om de kwaliteit te optimaliseren. Zij voelen zich daarbij gehoord door de opleiding. De opleidingscommissie is bijvoorbeeld actief betrokken geweest bij het opstellen van het nieuwe masterprogramma en de aanpassingen in het bachelorprogramma (ter voorbereiding op het nieuwe masterprogramma).

Verbeteringen naar aanleiding vorige onderwijsvisitatie

In de zelfstudie wordt beschreven welke wijzigingen hebben plaatsgevonden op basis van de aanbevelingen van de vorige visitatiecommissie. De commissie constateert dat een groot aantal van de aanbevelingen naar tevredenheid is opgepakt. Zo heeft zij vastgesteld dat er een werkveldcommissie is ingericht. Daarnaast wordt met de start van het nieuwe masterprogramma meer aandacht gegeven aan onderzoek in beleidssituaties.

De commissie concludeert dat de opleidingen voldoende aandacht hebben besteed aan de verbetermaatregelen naar aanleiding van de vorige visitatie. Ze stelt vast dat de opleidingen voldoende zicht hebben op en controle hebben over de kwaliteit van het onderwijs.

2.2. Overwegingen

De commissie concludeert dat de programma's, het personeel en de opleidings specifieke voorzieningen de instromende studenten in staat stellen om de eindkwalificaties van beide programma's te realiseren.

Beide programma's kennen een logische opbouw waarbij onderscheid wordt gemaakt in onderdelen gericht op vragen-en-theorieën, methoden-en-technieken, verbreding en integratie. De commissie heeft waardering voor de integratieonderdelen waarbij studenten de geleerde vaardigheden op het gebied van theorie en onderzoek toepassen. Daarnaast waardeert de commissie het cumulatieve karakter van de bacheloropleiding. De commissie raadt aan om ook buiten de eigen faculteit te kijken voor invulling van de verbredende onderdelen, naar bijvoorbeeld vakken op het gebied van economie of recht. Daarnaast adviseert de commissie om in het programma meer aandacht te hebben voor sociologische theorieën en klassieke sociologische auteurs. Het PTO-model heeft een structurerende rol in

beide opleidingen. De commissie vindt dat de opleidingen passende werkvormen gebruiken en over het algemeen voldoende contacturen hebben.

In beide programma's ligt de nadruk op kwantitatieve onderzoeksmethoden. De commissie raadt de opleiding aan, ondanks de geringe staf, studenten die de keuzeonderdelen met kwalitatieve onderzoeksmethoden willen invullen, daarin te ondersteunen. Daarnaast adviseert de commissie meer aandacht te hebben voor het stimuleren van studenten om ervaring in het buitenland op te doen. Deze ervaring kan een grote bijdrage leveren aan de ontwikkeling van studenten.

De stage in het bachelorprogramma geeft studenten een realistisch beeld van de beroepspraktijk. De commissie raadt de opleiding aan studenten ondersteuning te (blijven) bieden bij het vinden van een stageplek en studenten nadrukkelijk te informeren over de doelstellingen en criteria van de stage. De commissie moedigt het voornemen aan om in het nieuwe masterprogramma een stage onderdeel te laten zijn van het afstudeerproject.

De programma's zijn studeerbaar en de rendementen zijn voldoende, zij het dat het bachelorrendement nog verbetering verdient. De commissie verwacht dat de voorwaardelijke hertentamens, tussentijdse toetsen in het eerste jaar en de invoering van het bindend studieadvies (BSA) een bijdrage zullen leveren aan het verder verhogen van het rendement van de bachelopleiding. Ten aanzien van de masteropleiding verwacht de commissie dat de nieuwe opbouw van het afstudeerproject zal bijdragen aan het verbeteren van het rendement.

De commissie concludeert dat er sprake is van een adequate staf bestaande uit voldoende competente en gemotiveerde docenten. Daarnaast is vanuit de faculteit oog voor de werkdruk en het professionaliseren van docenten en worden docenten en studenten actief betrokken bij de kwaliteit van het onderwijs.

2.3. Conclusie

Bachelopleiding Sociologie: de commissie beoordeelt Standaard 2 als **voldoende**.

Masteropleiding Sociologie: de commissie beoordeelt Standaard 2 als **voldoende**.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting:

Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

3.1. Bevindingen

In deze standaard worden de bevindingen ten aanzien van de toetsing weergegeven (3.1.1.) en vervolgens de vraag beantwoord of studenten de beoogde eindkwalificaties van de opleidingen realiseren (3.1.2.).

3.1.1. Het systeem van toetsing en beoordeling

De commissie is nagegaan of de opleidingen beschikken over een adequaat systeem van toetsing. Zij heeft gekeken naar het toetsbeleid, de procedures rondom toetsing, de toetsvormen en het functioneren van de examencommissie. De commissie constateert dat er sprake is van een adequaat systeem van toetsing; de opleidingen maken gebruik van gevarieerde toetsvormen en studenten zijn daar tevreden over. De opleidingen hanteren het vier-ogenprincipe bij het maken van toetsen. Bij de beoordeling van het bachelorvak *Weerstand tegen minderheden* en de masterscriptie worden twee beoordelaars ingezet en wordt een beoordelingsformulier gebruikt. De examencommissie beoordeelt steekproefsgewijs toetsen. De rol van de examencommissie bij het beoordelen van de thesis kan vergroot worden.

Toetsbeleid

De zelfstudie stelt dat de opleiding streeft naar uniforme en consistente toetsing in alle onderdelen van de opleidingen. De beoordelingscriteria zijn zoveel mogelijk geëxpliciteerd en afgestemd op de leerdoelen van het studieonderdeel. Docenten vertalen de eindkwalificaties van de opleidingen in toetsbare leerdoelen voor het betreffende vak en zien erop toe dat hun tentamens en opdrachten gerelateerd zijn aan deze doelen. De opleiding hanteert het vier-ogenprincipe bij het maken van toetsen. De commissie heeft het toetsbeleid bestudeerd en stelt vast dat het op adequate wijze in gaat op alle aspecten van toetsing.

Examencommissie

De examencommissie Sociologie heeft, volgens de zelfstudie, als belangrijkste taak het borgen van de kwaliteit van tentamens en examens. Om hier invulling aan te kunnen geven heeft de examencommissie richtlijnen en beoordelingsnormen voor toetsen en tentamens geformuleerd in de vorm van bindende instructies. De examencommissie beoordeelt (sinds 2011) jaarlijks toetsen van een aantal geselecteerde cursussen. De examencommissie bespreekt in haar overleg de toetsen op inhoud, vormgeving en zwaarte. Indien nodig worden suggesties voor verbetering gedaan.

Tijdens de visitatie heeft de commissie met vertegenwoordigers van de examencommissie gesproken. Uit het gesprek is gebleken dat de examencommissie actief kijkt naar de toetsen en de eindkwalificaties van de opleiding. In de afgelopen periode heeft de examencommissie gecontroleerd of de eindkwalificaties in voldoende mate aan de orde komen in de verschillende vakken. Ook heeft de examencommissie beoordelingscriteria ontwikkeld en een steekproef van toetsen beoordeeld. Daarbij is onder andere gekeken naar de toetsvorm, de mate waarin de vraagstelling aansluit bij de eindkwalificaties en de leerdoelen en de mate

waarin de toetsen de bestudeerde stof dekken. De examencommissie is voornemens om ieder jaar de toetsen van vier vakken op deze manier te beoordelen.

De commissie heeft met de vertegenwoordigers van de examencommissie ook gesproken over het bewaken van het sociologische gehalte van de stages en de scripties. Daarbij is naar voren gebracht dat iedere student in het nieuwe masterprogramma begeleid wordt door een docent van de sectie Sociologie en een externe begeleider. Daarnaast wordt verwacht dat de nieuwe structuur van het afstudeerproject in de masteropleiding zal bijdragen aan het waarborgen van het academische en sociologische karakter. Ook wordt overwogen om stageplekken voor de masteropleiding vooraf te controleren.

De commissie waardeert de inzet van de examencommissie bij het beoordelen van toetsen. Dit wordt op een zeer grondige wijze aangepakt. De commissie adviseert de examencommissie om ook steekproefsgewijs scripties te beoordelen.

Proces rondom toetsing

In de zelfstudie worden de belangrijkste elementen van de procedure rondom toetsing beschreven. Studenten worden via de studiegids en de cursusdossiers geïnformeerd over de toetsvormen, data en beoordelingscriteria. In de cursusdossiers wordt voor ten minste twee tentamens of opdrachten aangegeven hoe deze gerelateerd zijn aan de eindtermen en doelstellingen van de cursus. Ook zijn hierin antwoordsleutels en beoordelingscriteria opgenomen. De tentamens vinden plaats in de onderwijsvrije weken aan het einde van een onderwijsperiode. De uitslag van schriftelijke tentamens wordt binnen vijftien werkdagen na het tentamen bekend gemaakt. Om uitstelgedrag te vermijden kunnen alleen studenten die voor het eerste tentamen minimaal een drie hebben behaald meedoen aan de herkansing. Studenten hebben tot vier weken na de uitslag en tenminste vijf werkdagen vóór de herkansing recht op inzage en nabespreking van het tentamen.

Toetsvormen

Beide opleidingen maken gebruik van schriftelijke (deel)tentamens, opdrachten, werkstukken, practicum toetsen en mondelinge presentaties. Bij de meeste vakken worden meerdere toetsvormen in gezet.

Bij een aantal bachelorvakken vindt ook een procesevaluatie plaats. Bij de vakken *Leerproject 1* en *2* wordt de onderlinge samenwerking van studenten en het leerproces beoordeeld. Ook bij de bachelorstage en het afstudeerproject in de masteropleiding worden studenten beoordeeld op hun functioneren tijdens het leerproces. Bij de bachelorvakken *Hoofdvragen van de Sociologie*, *Onderzoeksontwerpen* en *Statistiek A* en *B* worden deeltentamens afgenomen. Hiermee wil de opleiding de betrokkenheid van studenten stimuleren, studenten tussentijds terugkoppeling geven en het regelmatig studeren bevorderen. Daarnaast wordt soms gebruik gemaakt van tussentijdse proeftentamens en responsiecolleges. Ook maken studenten bij veel vakken (bijvoorbeeld bij *Sociologische Vraagstukken*, *Methoden van Onderzoek A*, *Maatschappelijke Vooroordelen*, *Leefstijlen*, *Weerstand tegen minderbeden*, *Life Course in Perspective*) individuele opdrachten, die meewegen bij het bepalen van het eindcijfer.

De zelfstudie vermeldt dat studenten bij opdrachten en werkstukken een cijfer en bijgeschreven commentaar krijgen. De opdrachten worden besproken tijdens de werkgroepen. De studenten met wie de commissie gesproken heeft, vinden dat er voldoende variatie in toetsing is. De studenten zijn tevreden over de feedback die ze krijgen.

Tijdens en ter voorbereiding op het bezoek heeft de commissie gekeken naar verschillende toetsen en specifiek naar de wijze waarop wordt omgegaan met het beoordelen van

groepsproducten. Zij constateert dat de toetsen er over het algemeen adequaat uitzien wat betreft niveau en inhoud. Daarnaast is zij van mening dat het geheel aan toetsen voldoende gevarieerd, doordacht en afgestemd is.

Scriptieprocedure

Op basis van de bestudeerde materialen en de gevoerde gesprekken stelt de commissie vast dat beide opleidingen een adequaat scriptieproces kennen.

De bacheloropleiding wordt sinds studiejaar 2011-2012 afgerond met de stage en het eindwerkstuk dat studenten schrijven voor het vak *Weerstand tegen minderbeden*. Het resultaat van de stage is een individueel werkstuk op basis waarvan beoordeeld wordt of de student beschikt over de vereiste onderzoeksvaardigheden van de bacheloropleiding. Bij de beoordeling van de stage wordt een beoordelingsformulier gebruikt. Daarmee wordt de externe stagebegeleider gevraagd naar een suggestie voor een cijfer en naar het functioneren van de student. Ook vindt er een uitgebreide schriftelijke verantwoording plaats. De stagecoördinator stelt op basis van de cijfersuggestie, het functioneren van de student en de kwaliteit van het eindproduct het eindcijfer voor de stage vast. De zelfstudie stelt dat de opleiding op deze manier wil voorkomen dat stage-instellingen overdreven over de tevredenheid van hun stagiair rapporteren. Daarnaast wil de opleiding studenten hiermee inzicht geven in hun functioneren op de werkplek. Bij het vak *Weerstand tegen minderbeden* maken de studenten vier deelopdrachten (schrijven onderzoeksvoorstel, datareductie en meetinstrumenten, regressie- en padanalyse en interacties), die worden beoordeeld door twee docenten. Bij dit vak maken studenten gebruik van bestaande datasets. In de eindbeoordeling wordt ook de mondelinge presentatie van de student meegenomen.

De commissie heeft tijdens de visitatie met docenten gesproken over de vorm en de omvang van de verschillende onderdelen van de bachelorscriptie. Docenten hebben aangegeven dat studenten voor beide onderdelen (het vak *Weerstand tegen minderbeden* en de stage) een cijfer krijgen. De docenten merkten op dat in het vak *Weerstand tegen minderbeden* integratie van theorie en onderzoek plaatsvindt en dat studenten daarbij alle geleerde vaardigheden kunnen toepassen. De docenten vinden de omvang van het vak niet te beperkt voor het afleveren van een goed bachelorwerkstuk. In de stage laten studenten zien dat ze ook onder tijdsdruk kunnen werken.

De commissie vindt de omvang van de verschillende onderdelen van de bachelorscriptie niet in verhouding. De commissie is van mening dat de bachelorscriptie een herkenbaar werkstuk dient te zijn, waarin studenten kunnen laten zien dat zij de eindkwalificaties beheersen. Daarbij is het van belang dat het aantal studiepunten voor de scriptie vergroot wordt. De stage hoeft wat betreft de commissie geen onderdeel te zijn van de bachelorscriptie. Hoewel de commissie door het opvragen van meerdere werkstukken uit het derde bachelorjaar uiteindelijk een goed beeld heeft gekregen van het eindniveau, pleit zij voor een bredere opzet van de bachelorscriptie. Door te waarborgen dat de scriptie een meer geïntegreerd eindwerkstuk is waarin studenten kunnen laten zien dat zij over alle eindkwalificaties beschikken, ontstaat een beter beeld van hun eindniveau.

Masterscriptie

De masteropleiding wordt afgerond met het afstudeerproject (42 EC) en de bijbehorende masterscriptie. De masterscriptie is een individuele proeve van bekwaamheid waarmee de studenten geleerde kennis en vaardigheden kunnen laten zien. Van studenten wordt verwacht dat zij zelfstandig een theoretisch-empirisch sociologisch onderzoek opzetten, uitvoeren en er over rapporteren. Tijdens maandelijkse afstudeerseminars verzorgt iedere student één of

twee presentaties: over de opzet van de masterscriptie en over de resultaten van het onderzoek. De masterscriptie wordt beoordeeld door twee beoordelaars, aan de hand van een gestandaardiseerd beoordelingsformulier. De alumni met wie de commissie gesproken heeft zijn tevreden over de begeleiding en de feedback tijdens het afstudeerproject.

In het nieuwe masterprogramma zal per 2012-2013 de omvang van het afstudeerproject worden teruggebracht naar 36 EC. Daarnaast wordt het afstudeerproject opgesplitst in verschillende onderdelen: het formuleren van een onderzoeksvraag, het opstellen van conclusies (gericht op beleidsadvies) en het uitvoeren van het onderzoek in bijvoorbeeld een stage bij een externe organisatie.

De commissie is van mening dat de huidige masterscriptie teveel studiepunten omvat. Daardoor is er te weinig ruimte voor verbreding in het programma. Zij ondersteunt dan ook het voornemen van de opleiding om de omvang terug te brengen en de studiepunten te verdelen over de verschillende onderdelen van het scriptieproces. De commissie raadt daarbij aan de masterscriptie maximaal 30 studiepunten te laten omvatten.

3.1.2. Gerealiseerde eindkwalificaties

De commissie is nagegaan of de studenten van de bachelor- en masteropleiding Sociologie de beoogde eindkwalificaties realiseren. Zij heeft daartoe voorafgaand aan de visitatie van elke opleiding vijftien scripties bestudeerd (zie Bijlage 7). Bij het selecteren van de scripties is rekening gehouden met een spreiding van cijfers (lage, gemiddelde en hoge cijfers) en begeleiders. Daarnaast heeft zij tijdens de visitatie tussentijdse en afsluitende toetsen bestudeerd en is zij nagegaan waar afgestudeerden terecht komen. Voor beide opleidingen concludeert de commissie dat de scripties qua inhoud en niveau voldoen aan de eisen die gesteld mogen worden aan een scriptie op academisch niveau.

Bacheloropleiding

De commissie heeft voorafgaand aan de visitatie haar bevindingen ten aanzien van de stageverslagen en de werkstukken voor het vak *Weerstand tegen minderheden* besproken. De commissie was het over het algemeen eens met het cijfer dat door de begeleiders is toegekend aan de werkstukken. Werkstukken met een hoge beoordeling kenden een duidelijke probleemstelling. Daarnaast was er sprake van een passende onderzoeksmethode en logische conclusies waarbij een koppeling gelegd werd met de behandelde literatuur. Bij werkstukken met een lage beoordeling vond de commissie de probleemstelling soms wat mager. De werkstukken omvatten over het algemeen een goede analyse maar het literatuurgebruik en de relatie met sociologische theorieën was beperkt. De commissie constateert dat bij de werkstukken met een lage beoordeling de P en T van het PTO-model minder goed uit de verf komen.

Hoewel de commissie vindt dat het werkstuk voor het vak *Weerstand tegen minderheden* een goede oefening is en het niveau van deze werkstukken voldoende is, pleit de commissie voor één afsluitende bachelorscriptie. Daarmee wordt ook bijgedragen aan het civiel effect van de opleiding, omdat uit een afsluitende bachelorscriptie voor buitenstaanders (zoals potentiële werkgevers) het behaalde eindniveau blijkt.

Masteropleiding

De commissie heeft voorafgaand aan de visitatie haar bevindingen ten aanzien van de masterscripties besproken. Zij was het over het algemeen eens met het cijfer dat door de begeleiders is toegekend aan de scripties. Bij de scripties met een hoge beoordeling was sprake van een heldere probleemstelling, goede behandeling van over het algemeen veel literatuur,

correcte operationalisering en analysetechnieken en een goede beantwoording van de onderzoeksvragen. Bij de scripties met een laag cijfer was de gebruikte literatuur niet altijd relevant, waren de uitgevoerde analyses niet altijd samenhangend en de conclusies wat oppervlakkig.

De commissie is ook nagegaan waar afgestudeerden van de masteropleiding terechtkomen. Uit diverse onderzoeken onder alumni blijkt dat afgestudeerden veelal terechtkomen in onderzoeks- of beleidsfuncties bij onderzoeksbureaus en onderzoeksafdelingen van instellingen, ministeries, gemeenten en provincies. Afgestudeerden zijn zeer positief over de geleerde onderzoeksvaardigheden. Dit is tijdens de visitatie bevestigd door de alumni met wie de commissie gesproken heeft. Ook vinden alumni dat zij voldoende vaardigheden op het gebied van samenwerken, communiceren en kritisch analyseren geleerd hebben die zij kunnen toepassen in hun werk.

3.2. Overwegingen

De commissie concludeert dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en kan aantonen dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd. Toetsen worden afgestemd op de leerdoelen en eindkwalificaties. Bij het maken van toetsen wordt het vierogenprincipe gehanteerd. De examencommissie heeft een actieve rol in het beoordelen van toetsen. De commissie raadt aan deze actieve rol ook in te zetten bij het beoordelen van scripties. Het geheel aan toetsen is volgens de commissie voldoende gevarieerd en sluit aan op de inhoud van de opleiding en het niveau van de studenten. De toetsen passen bij de werkvormen. Veel vakken worden met twee verschillende toetsvormen afgesloten. Bij het beoordelen van de masterscripties wordt een tweede beoordelaar ingezet en wordt er gebruik gemaakt van standaard beoordelingsformulieren.

De commissie vindt de huidige vorm van de bachelorscriptie geen recht doen aan de opleiding. De commissie vindt het wenselijk dat de bachelorscriptie een herkenbaar werkstuk is, waarin studenten kunnen laten zien dat zij de eindkwalificaties beheersen. Daarnaast vindt de commissie dat de masterscriptie teveel studiepunten omvat. De commissie is van mening dat een masterscriptie maximaal 30 EC dient te omvatten. Ze ondersteunt dan ook het voornemen van de opleiding om de omvang terug te brengen.

Om te kunnen beoordelen of studenten het gewenste eindniveau behalen, heeft de commissie van beide opleidingen scripties bestudeerd. Op basis van deze scripties, de informatie die zij heeft ingezien tijdens de visitatie en de informatie die zij heeft ontvangen over de uitstroom van de masteropleiding stelt zij vast dat studenten van beide opleidingen de beoogde eindkwalificaties realiseren.

3.3. Conclusie

Bacheloropleiding Sociologie: de commissie beoordeelt Standaard 3 als **voldoende**.

Masteropleiding Sociologie: de commissie beoordeelt Standaard 3 als **voldoende**.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Curricula Vitae van de leden van de visitatiecommissie

Prof. dr. J.L. (Jules) Peschar (voorzitter) studeerde sociologie aan de Rijksuniversiteit Groningen en promoveerde er in 1975. Tot 1989 werkte hij als universitair hoofddocent Researchmethoden aan de RU Groningen en vervolgens tot 2006 als hoogleraar Onderwijssociologie. Peschar was onderzoekscoördinator bij een Oost-West-instituut van de UNESCO in Wenen, voorzitter en lid van nationale onderwijsevaluatieprogramma's (Basisvorming, Weer Samen Naar School, Passend onderwijs). Hij was vele jaren intensief betrokken bij het ontwikkelen van onderwijsindicatoren bij OECD, waarbinnen het PISA-programma tot stand kwam. De Corvina Universiteit in Budapest verleende hem in 1994 een eredoctoraat. Hij was decaan van de Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen in Groningen en voorzitter en lid van onderwijs- en onderzoeksvisitatiecommissies in Nederland, Vlaanderen, Duitsland en Portugal.

A.A.M. (Axel) Boomgaars is student van de bacheloropleiding Sociologie en premaster Staats- en Bestuursrecht aan de Universiteit van Amsterdam. Hij begon in 2008 met zijn studie op de UvA en is actief betrokken geweest bij die sociologie-opleiding. Zo heeft hij onder andere in de opleidingscommissie gezeten, was hij studentvoorlichter, hoofdredacteur van het UvA-blad Sociologisch Mokum en heeft hij in de sollicitatiecommissie voor nieuwe sociologiedocenten gezeten. Momenteel schrijft hij zijn bachelorscriptie op het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, waar hij onderzoek doet naar provinciaal gedoogbeleid en de discretionaire ruimte van het ambtelijk apparaat daarbinnen.

Prof. dr. T. (Thomas) Gautschi is hoogleraar Sociologie en voorzitter van de vakgroep Sociologie aan de Universiteit Mannheim. Hij studeerde economie en sociologie aan de Universiteit Bern (Zwitserland) en promoveerde 2002 op het proefschrift *Trust and Exchange* aan de Universiteit Utrecht (promotoren: prof. Werner Raub, prof. Jeroen Weesie en prof. Chris Snijders). Hij was daarna UD aan de Technische Universiteit Eindhoven en UD aan de Universiteit Bern. Sinds 2009 is hij hoogleraar Methoden en Statistiek aan de Universiteit Mannheim (Duitsland). Aan de Universiteit Mannheim bekleedt Thomas Gautschi diverse organisatorische functies, waaronder decaan van onderwijs.

Prof. dr. I. (Ignace) Glorieux is hoogleraar Sociologie en voorzitter van de vakgroep Sociologie aan de Vrije Universiteit Brussel. Hij geeft cursussen over sociale ongelijkheid, methodologie, sociologische theorie, cultuurpolitiek en tijdssociologie. Hij doet onderzoek naar de tijdsbesteding van de Vlamingen en analyseert de tijdsbesteding van de Belgen op basis van gegevens verzameld door het Nationaal Instituut voor de Statistiek. Hij is verder ook betrokken bij longitudinaal interuniversitair onderzoek over de transitie van school naar werk (SONAR) en doet onderzoek naar cultuurparticipatie. Ignace Glorieux is bestuurslid van de International Association for Time Use Research (IATUR), lid van het European Research Network on Transitions in Youth en lid van de expertgroep van Europese tijdsonderzoekers die het European Time Use Research Program van EUROSTAT superviseert. Van 2000 tot 2008 was hij voorzitter van de Vlaamse Vereniging voor Sociologie. Aan de Vrije Universiteit Brussel bekleedt Ignace Glorieux diverse organisatorische functies, waaronder het lidmaatschap van de Raad van Bestuur, de Senaat, het Faculteitsbestuur en de Onderzoeksraad. In 2004 en 2005 was hij lid van de onderzoeksvisitatiecommissie Sociale Wetenschappen in Nederland. Hij was betrokken bij de visitatie van de Universiteit van Tilburg in verband met zijn specifieke expertise op het gebied van de vrijetijdswetenschappen.

Prof. dr. J. (Jos) de Haan is hoofd van de onderzoeksgroep Tijd, media en cultuur van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en bijzonder hoogleraar ICT, Cultuur en

Kennissamenleving, aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Hij studeerde sociologie in Utrecht en deed aansluitend promotieonderzoek bij de onderzoeksschool ICS. In 1994 promoveerde hij op het proefschrift *Research groups in Dutch sociology*. Sinds 1994 is hij verbonden aan het SCP waar hij eerst als onderzoeker en later als projectleider onderzoek deed naar cultuurparticipatie in Nederland. Sinds 1998 is hij betrokken bij onderzoek naar de verspreiding en het gebruik van moderne informatie- en communicatietechnologie (ICT). Recente projecten waar hij aan werkte hadden betrekking op de digitale generatie, verschillen in digitale vaardigheden en de digitalisering van cultuur. In de periode 2004-2006 was hij secretaris van de KNAW-verkenningcommissie Sociologie.

M. (Mathijs) Haerden is student van de bacheloropleiding Sociologie en Honoursacademy aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Hij bevindt zich in het derde jaar van zijn bacheloropleiding en zit in de afrondende fase van het honoursprogramma. In het kader van zijn studievereniging was hij in het jaar 2011-2012 hoofdverantwoordelijk voor het organiseren van een studiereis. Mathijs Haerden neemt tevens deel aan de eerste Netherlands-Asia Honours Summer School, waarvoor in totaal 30 studenten van 13 universiteiten in Nederland zijn geselecteerd. Hij is in de zomer van 2012 voor zes weken naar Hong Kong en Sjanghai gegaan om een case-study uit te voeren en enkele cursussen te volgen aan de Chinese University of Hong Kong.

Prof. dr. D. (Dirk) Jacobs is hoogleraar Sociologie aan de Université Libre de Bruxelles. Zijn voornaamste onderzoeksthema's zijn integratie van etnische minderheden, politieke participatie van allochtonen en onderwijssociologie. Hij studeerde sociologie aan de Universiteit Gent (1993) en haalde zijn doctoraat in de sociale wetenschappen aan de Universiteit Utrecht (1998). Hij was in 2009-2010 intern coördinator van de onderzoeksevaluatie Politieke en sociale wetenschappen aan de Université Libre de Bruxelles. In 2010-2011 was hij gedurende drie maanden gasthoogleraar aan het Urban Studies Priority Research Programme van de Universiteit Amsterdam in het departement Politieke wetenschappen. Jacobs is houder van een ERC Starting Grant voor het project *Equal opportunities for migrant youth in educational systems with high levels of social and ethnic segregation – assessing the impact of school team resources*.

Dr. W. (Wim) Jansen is emeritus universitair docent Sociologie aan de Universiteit Utrecht. Hij behaalde in 1971 het doctoraalexamen Sociologie aan de Rijksuniversiteit Utrecht, met als specialisaties Methoden en technieken van sociaal-wetenschappelijk onderzoek en Sociale psychologie. In 1987 promoveerde hij op het proefschrift *Operationaliseren: Traditie en Kritiek*. Van 1972 tot 2011 was hij als docent/onderzoeker verbonden aan achtereenvolgens het Sociologisch Instituut, de vakgroep Theorie en Methodologie van de Sociologie en de vakgroep Empirisch-Theoretische Sociologie van de Universiteit Utrecht. De laatste decennia was hij voor wat betreft zijn onderwijs verbonden aan de vakgroep Methodeleer en Statistiek en voor wat betreft zijn onderzoek aan het Interuniversity Center for Social Science Theory and Methodology (ICS). Vanaf de oprichting in 1999 tot aan 2011 was hij ook verbonden aan het University College Utrecht. In onderzoek heeft hij zich bezig gehouden met modellen voor sociale stratificatie en mobiliteit, met methoden voor dataverzameling, met inkomensongelijkheid tijdens perioden van markttransitie en met (de geschiedenis van) de beeldstatistiek.

Prof. dr. M. (Mart-Jan) de Jong is hoogleraar Sociologie aan de Roosevelt Academy. Hij behaalde in 1979 zijn doctoraal Sociologie aan de Universiteit Utrecht. Hij is vervolgens als universitair hoofddocent Sociologie gestart aan de Faculteit der Sociale Wetenschappen aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. In 1987 behaalde De Jong zijn doctoraat in de sociale

wetenschappen aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, en werd hoofddocent Sociologie. Vanaf 2004 tot op heden is hij hoogleraar Sociologie aan de Roosevelt Academy. Mart-Jan de Jong heeft boeken, artikelen en rapporten gepubliceerd op het terrein van het onderwijs voor kinderen van migranten, de multiculturele samenleving, en de herziening van de verzorgingsstaat. Daarnaast schreef hij een Nederlands en een Engels studieboek over de iconen van de theoretische sociologie.

Prof. dr. N.A. (Nico) Wilterdink is emeritus hoogleraar Sociologie aan de Universiteit van Amsterdam. Hij studeerde sociologie aan de Universiteit van Amsterdam. Sinds 1998 is hij hoogleraar Cultuursociologie aan deze universiteit. Daarvoor was hij universitair hoofddocent aan deze universiteit. Daarnaast bekleedde hij een aantal jaren aan de Universiteit Utrecht de Norbert Elias-leerstoel in de studie van langetermijnprocessen. Hij was in 1986-1987 research fellow aan het Europees Universitair Instituut te Florence en in 1996 gasthoogleraar aan de University of Minnesota in Minneapolis. Wilterdink is redacteur van het tijdschrift *Sociologie*.

Dr. J.W. (Jeroen) Winkels is historicus en socioloog en promoveerde in 1990 op een onderzoek naar gezag. Hij is momenteel directeur van het ITS, een instituut van de Radboud Universiteit Nijmegen (RU), dat vooral toegepast onderzoek uitvoert op het terrein van het onderwijs, de zorg en de arbeidsmarkt. Hij is voormalig vicevoorzitter van het College van Bestuur van de RU en werkte veertien jaar bij het Centraal Bureau voor de Statistiek. Recent was hij als onderzoeker actief in projecten over de rol van maatschappelijke voorhoedes in het onderwijs, het studeren met een functiebeperking in het hoger onderwijs, procesevaluaties van NWO-programma's, de programmering van onderzoek aan een hogeschool en de introductie van intakegesprekken aan een universiteit.

Bijlage 2: Bezoekprogramma

08.30	09.30	management	A.03.06
		Prof. dr. H. Dekkers (decaan FSW) Prof. dr. J. Janssens (dir. owi Maatschappijwetenschappen) Prof. dr. G. Kraaykamp (hgl. Sociologie)	
09.30	10.30	studenten	A.03.06
		Student B1: mw. Kim van Broekhoven Student B2: mw. Marlijn Wagenaar Student B3: dhr. Take Sipma Student M: mw. Eline Wester Studievereniging: dhr. Niels Raaijmakers (B2) Studievereniging: dhr. Jelle Kooistra (BA3)	
10.30	11.15	docenten	A.03.06
		Dr. L. Veenstra (jaarcoördinator B1) Dr. J. Tolsma (jaarcoördinator B2) Dr. M. Gesthuizen (jaarcoördinator B3) Dr. M. Lubbers (jaarcoördinator M) Prof. dr. P. Scheepers (algemeen + methodenvakken)	
11.15	11.30	pauze	A.03.06
11.30	12.00	OLC	A.03.06
		Dr. M. Wolbers (vz.) Drs. Charlot Sanders (onderwijscoördinator) mw. Iris van Beukering (BSc) dhr. Bennie Schultz (BSc) dhr. Oskar van der Weegen (BSc) dhr. Niels Blom (MSc) mw. Lieke Houweling (MSc) dhr. Martijn Schilderink (MSc)	
12.00	12.45	lunch/open spreekuur	A.03.06
12.45	13.30	examencie en studieadviseur	A.03.06
		Prof. dr. G. Kraaykamp (vz.) Prof. dr. P. Scheepers (secr.) Dr. M. Wolbers (lid) Drs. Charlot Sanders (studieadviseur/adv. lid)	
13.30	14.00	alumni	A.03.06
		mw. Marloes de Lange MSc. mw. Geertje Braat MSc. mw. Evelien Sombekke MSc.	
14.00	14.30	voorbereiden eindgesprek	A.03.06
14.30	15.30	Eindgesprek management	A.03.06
		Prof. dr. H. Dekkers Prof. dr. J. Janssens Prof. dr. G. Kraaykamp	
15.30	17.30	opstellen bevindingen	A.03.06
		visitatiepanel	
17.30	17.45	mondelijke rapportage	SP 3
		visitatiepanel, management, belangstellenden	
17.45	18.15	informele afsluiting	Brasserie
		visitatiepanel, management, belangstellenden	

Bijlage 3: Domeinspecifiek referentiekader

1. Inleiding en het referentiekader

Het domeinspecifiek referentiekader Sociologie 2011 is opgesteld ten behoeve van de beoordeling van de bachelor- en masteropleidingen aan de universiteiten in Nederland die binnen het cluster Sociologie 2011 vallen. In het referentiekader worden de minimeisen geformuleerd waar een wetenschappelijke opleiding in een (deel)gebied van de sociologie aan moet voldoen. Met behulp van dit referentiekader kunnen de opleidingen sociologie de gemaakte keuzes nader beargumenteren en aantonen dat aan de criteria uit het accreditatiekader van de NVAO wordt voldaan.

2. Doelstellingen, niveau en oriëntatie van de opleidingen

De doelstellingen van de opleidingen brengen tot uitdrukking dat de opleidingen studenten zowel inhoudelijk als academisch vormen. Dit betekent dat studenten tijdens de opleiding kennis en inzicht krijgen in het vakgebied van de sociologie en dat ze zowel relevante vakspecifieke als algemene academische vaardigheden verwerven. De opleidingen benadrukken daartoe: de kenmerken en waarde van wetenschappelijk onderzoek in de sociologie; het belang van kennis van en inzicht in theorie en methodologie; het belang van kennis van en inzicht in de belangrijkste maatschappelijke instituties en sociale problemen van een moderne samenleving, de maatschappelijke toepassing, en het kunnen reflecteren op eigen werk en het werk van anderen. De opleidingen bieden zodoende een kader waarbinnen de student leert om de verworven kennis en inzichten op een wetenschappelijk verantwoorde manier toe te passen.

De opleidingen bereiden studenten voor op een maatschappelijke loopbaan of verdergaande wetenschappelijke opleiding waarin de kennis en vaardigheden die zij tijdens de studie verworven hebben relevant zijn. Het gaat daarbij in het algemeen niet zozeer om de voorbereiding op een bepaald, nader te specificeren beroep of functie, maar veeleer om het verwerven van een academische houding en de academische vaardigheden die in verschillende functies op academisch niveau worden gevraagd. De bachelorfase is onvervangbaar voor de ontwikkeling van een generieke academische denkwijze. In het bachelor programma leren studenten hoe sociologie past binnen het breder palet van maatschappijwetenschappen, en leren zij wetenschappelijke vragen in een bredere maatschappelijke context te plaatsen. Het belang van de bachelor bij de ontwikkeling van academische vaardigheden in aanmerking nemend, moeten voorzieningen om studenten met een hbo-bachelordiploma voor te bereiden op een instroom in een wo-master vooral gericht zijn op het tot ontwikkeling brengen van een academische denkwijze en het vullen van methodische hiaten. Dit omvat het versterken van het inzicht in de samenhang tussen de afzonderlijke kennisgebieden, het zich eigen maken en gebruiken van onderzoeksmethoden alsmede het leren reflecteren op de resultaten van (eigen) onderzoek.

Een bacheloropleiding biedt een algemene en brede basisopleiding die opleidt tot een elementair academisch niveau. Studenten die een bacheloropleiding hebben afgerond, voldoen aan de voorwaarden voor toelating tot een universitaire masteropleiding. Een masteropleiding biedt ten opzichte van de bacheloropleiding verdieping en in veel gevallen specialisatie binnen de sociologie. De masteropleiding biedt ook meer gespecialiseerde voorbereiding op de toekomstige werkkring, zoals onderzoeksinstellingen, overheid en bedrijfsleven.

3. De eindkwalificaties

Eindkwalificaties van een *bacheloropleiding* brengen tot uitdrukking dat studenten die de opleiding sociologie hebben afgerond, beschikken over kennis en inzicht in de sociologie en de toepassing daarvan, oordeelsvorming, communicatieve en leervaardigheden op een meer basaal academisch niveau. Daarnaast wordt verwacht dat de eindkwalificaties gerelateerd zijn aan de vereisten voor toegang tot een (tenminste één) masteropleiding en eventueel de beroepspraktijk. De eindkwalificaties van alle *masteropleidingen* brengen tot uitdrukking dat studenten die de opleiding hebben afgerond, beschikken over kennis en inzicht en de toepassing daarvan, oordeelsvorming, communicatieve en leervaardigheden op een meer gevorderd academisch niveau. Een fundamenteel verschil tussen basaal en gevorderd niveau is hierbij de mate aan zelfstandigheid in het bedenken en formuleren van onderzoeksvragen, in het toepassen van theorieën en onderzoeksmethoden dat van een afgestudeerde wordt verwacht. De eindkwalificaties behoren minimaal gelijk te zijn aan de eventuele eisen die de beroepspraktijk stelt aan afgestudeerde sociologen.

De eindkwalificaties worden in dit domeinspecifieke referentiekader gekoppeld aan de zogenaamde Dublin descriptoren. Waar wenselijk wordt hieronder aangegeven welke eindkwalificaties specifiek voor het masterniveau gelden. Voor de overige eindkwalificaties geldt voor de bachelor een meer basaal niveau en voor de master een meer gevorderd niveau.

Kennis en inzicht

De afgestudeerde van een bachelor en master opleiding sociologie beschikt over aantoonbare wetenschappelijke kennis en inzicht van het vakgebied. Een en ander is vastgelegd in de eindkwalificaties:

- KI 1. kennis van de hoofdvragen van de sociologie
- KI 2. kennis van de sleutelbegrippen en belangrijkste theoretische tradities van de sociologie;
- KI 3. inzicht in de geschiedenis en ontwikkeling van de sociologie;
- KI 4. kennis van methoden en technieken van sociaal-wetenschappelijk onderzoek;
- KI 5. kennis van manieren van operationalisering, betrouwbaarheid en validiteit en de wijze waarop dit beoordeeld kan worden of worden vastgesteld;
- KI 6. kennis van kwalitatieve en kwantitatieve dataverzamelmethode en analysetechnieken en onderzoeksdesigns van sociaal-wetenschappelijk onderzoek;
- KI 7. basiskennis van kennistheoretische en maatschappelijke dimensies van de sociologiebeoefening;
- KI 8. basiskennis van en inzicht in de belangrijkste maatschappelijke instituties en sociale problemen van een moderne samenleving;
- KI 9. kennis van de grondbeginselen van andere gedrags- en maatschappijwetenschappen;
- KI 10. kennis van en inzicht in de toepassing van sociaal-wetenschappelijke theorieën op maatschappelijke vraagstukken of beleidsvraagstukken.

Daarenboven geldt specifiek op masterniveau:

- KI 11. kennis van en inzicht in vraagstukken van het vakgebied.

Toepassen van kennis en inzicht

De afgestudeerde beschikt over competenties voor het opstellen en verdiepen van argumentaties en voor het oplossen van problemen op het vakgebied. Meer concreet geldt voor afgestudeerden bachelor sociologie:

- T 1. maatschappelijke problemen in verband kunnen brengen met sociologische problemen en theorieën;
- T 2. problemen kunnen vertalen in onderzoeksontwerpen;
- T 3. systematisch gebruik kunnen maken van wetenschappelijke theorieën en hypothesen kunnen afleiden;
- T 4. theoretische begrippen kunnen operationaliseren en meetbaar maken;
- T 5. vanuit een onderzoeksontwerp zelfstandig een klein (deel)onderzoek kunnen uitvoeren met toepassing van hedendaagse methoden en technieken alsmede digitale hulpmiddelen bij informatieverzameling en –analyse;
- T 6. het - na kritische reflectie op de bruikbaarheid en toepasbaarheid – kunnen verbinden van onderzoeksresultaten met wetenschappelijke theorieën en een maatschappelijke problematiek;
- T 7. over de maatschappelijke implicaties van sociale ontwikkelingen of van beleid wetenschappelijk kunnen reflecteren;
- T 8. bezitten van een wetenschappelijke habitus in de beroepsuitoefening.

Daarenboven geldt specifiek op masterniveau dat afgestudeerden:

- T 9. op minstens één of enkele deelgebieden van het vakgebied een zelfstandige bijdrage kunnen leveren aan kennis op het vakgebied;
- T 10. zelfstandig en op wetenschappelijk verantwoorde wijze een onderzoek kunnen verrichten en daarbij methodische en veldinhoudelijke kennis toepassen;
- T 11. op verantwoorde wijze sociaal-wetenschappelijke inzichten kunnen vertalen en toepassen ten behoeve van de beroepspraktijk;
- T 12. het vermogen hebben tot sociologisch gefundeerde reflectie op maatschappelijke vraagstukken.

Oordeel

- O 1. Onderkennen, en het vermogen tot kritische beoordeling, van vooronderstellingen, informatiegehalte en empirische houdbaarheid van belangrijke sociologische theorieën en inzichten;
- O 2. kunnen beoordelen van de relevantie en toepasbaarheid van wetenschappelijke theorieën en inzichten op deelgebieden;
- O 3. het vermogen tot kritische beoordeling van uitgevoerd onderzoek op basis van kennis en praktische beheersing van hedendaagse sociaal-wetenschappelijke methoden en technieken van onderzoek;
- O 4. bij concrete problemen de achterliggende wetenschappelijke discussie kunnen herkennen;
- O 5. een wetenschappelijk standpunt betrekken, maar ook kritisch op waarde kunnen schatten;
- O 6. besef van andere vakgebieden en partijen en het kunnen beoordelen van hun (wetenschappelijke) kwaliteiten en beperkingen;
- O 7. geleerd hebben om rekening te houden met maatschappelijke en ethische waarden en normen; deze kunnen integreren in professioneel gedrag waaronder eigen onderzoek; toepassen van eigen wetenschappelijk perspectief op problemen die zich in de praktijk voordoen.

Daarenboven geldt specifiek op masterniveau:

- O 8. het zich als socioloog kunnen bewegen in een krachtenveld met actoren;

- O 9. voldoende kunnen reflecteren op de wetenschappelijke kwaliteit van onderzoek en/of beleidsaanbevelingen binnen de organisationele, politiek-bestuurlijke en maatschappelijke context waar het onderzoek en/of de beleidsaanbeveling is uitgevoerd.

Communicatie

- C 1. In staat zijn om adequaat schriftelijk te rapporteren voor vakgenoten en niet-vakgenoten;
- C 2. in staat zijn tot actief en goed taalgebruik in woord en geschrift;
- C 3. in staat zijn om een mondelinge wetenschappelijke presentatie te geven met en zonder multimedia, en het daarbij helder expliciteren van eigen gedachtegang en werkwijze.
- C 4. in staat zijn op constructieve wijze commentaar en kritiek te leveren op de rapportage van medestudenten, vakgenoten, collega's en/of opdrachtgever(s).

Leervaardigheden

- L 1. Het vermogen om snel en efficiënt de voor een bepaald probleem relevante informatie te verzamelen en te beoordelen;
- L 2. kunnen samenwerken met medestudenten en vakgenoten en/of belanghebbenden binnen een organisatie of beleidsveld.

Daarenboven geldt specifiek op masterniveau:

- L 3. zelfstandigheid bij het doen van onderzoek en bij de beroepsuitoefening;
- L 4. het vermogen om de bijdragen en de rol van andere actoren in de wetenschappelijke interactie goed in te schatten;
- L 5. in staat zijn om de voor de beroepsuitoefening relevante nationale en internationale ontwikkelingen op het vakgebied kritisch te volgen, te evalueren en toe te passen;
- L 6. in staat zijn om kennis, inzicht en probleemoplossende vermogens toe te passen in nieuwe of onbekende omstandigheden binnen een bredere (of multidisciplinaire) context die gerelateerd is aan het vakgebied; in staat zijn om kennis te integreren en met complexe materie om te gaan.

Bijlage 4: Eindkwalificaties

Bacheloropleiding Sociologie

- a) kennis van en inzicht in de sociale kaart van Nederland in vergelijking met andere industrielanden;
- b) kennis van en inzicht in de hoofdvragen van de sociologie en hun onderdelen;
- c) kennis van en inzicht in de ontwikkelingsgang van de theoretische tradities in de sociologie;
- d) kennis van en inzicht in hedendaagse algemene sociologische theorieën en specifieke theorieën op deelterreinen van de sociologie;
- e) kennis van en inzicht in het conventionele repertoire aan methoden en technieken van onderzoek in de sociologie;
- f) sociologisch onderzoek op zijn waarde kunnen beoordelen voor de stand van de sociologie;
- g) zelfstandig sociologisch onderzoek kunnen verrichten op meerdere terreinen;
- h) de ontwikkeling van de wetenschappelijke habitus en de ontwikkeling van een analytisch vermogen die nodig zijn voor functies waarin sociologisch onderzoek wordt verricht, voor functies die toezicht houden op zulk onderzoek, als ook voor beleidsvoorbereidende, beleidsevaluerende en leidinggevende functies die kennis van sociologisch onderzoek vereisen.

Masteropleiding Sociologie

- a) kennis van en inzicht in recente ontwikkelingen wat betreft de achtergrond van de hoofdvragen van de sociologie en wat betreft de onderdelen van de hoofdvragen;
- b) kennis van en inzicht in kwalitatief hoogstaande hedendaagse algemene sociologische theorieën en specifieke theorieën op deelterreinen van de sociologie;
- c) kennis van en inzicht in de beantwoording van vragen over samenlevingen met behulp van macro- en microtheorieën;
- d) kennis van en inzicht in recente geavanceerde uitbreidingen van het repertoire aan methoden en technieken van onderzoek in de sociologie;
- e) recent sociologisch onderzoek op zijn waarde kunnen beoordelen voor de stand van de sociologie;
- f) zelfstandig sociologisch onderzoek kunnen verrichten op meerdere terreinen;
- g) de ontwikkeling van de wetenschappelijke habitus en het analytisch vermogen voor functies waarin sociologisch onderzoek wordt verricht, voor functies die toezicht houden op zulk onderzoek, en voor beleidsvoorbereidende, beleidsevaluerende en leidinggevende functies die kennis van sociologisch onderzoek vereisen.

Bijlage 5: Curricula

Bacheloropleiding Sociologie

Jaar	Studie-onderdeel	Pijler	Vakgebied docenten	Werkvorm	Toetsvorm	EC
B A C H E L O R 1	Hoofdvragen van de Sociologie	vto	Sociologie	hc	t	6
	Sociologische Vraagstukken	vto	Sociologie	wc	o	6
	Maatschappelijke Vooroordelen	vto	Sociologie	hc/wc	o/t	6
	Inleiding Criminologie	vbo	Rechten	hc	t	6
	Methoden van Onderzoek A	mtto	Sociologie/Methoden	hc/wc	o/t	6
	Statistiek A	mtto	Sociologie/Methoden	hc/wc/pr	o/t/toets	6
	Leerproject 1	ito	Sociologie	hc/wc/pr	dt/p/w/proc	12
	Inleiding in de Communicatiewetenschap	vbo	Communicatiewetenschap	hc	t	6
	Introduction to Cultural and Social Anthropology	vbo	Antropologie/Ontwikkelings sociologie	hc	t	6
B A C H E L O R 2	Hedendaagse Sociologische Theorieën	vto	Sociologie	hc/wc	o/t	6
	Sociale Ongelijkheid	vto	Sociologie	hc/wc	o/t	6
	Sociaal Kapitaal	vto	Sociologie	hc/wc	o/t	6
	Grootschalig Veldonderzoek	mtto	Sociologie/Methoden	hc/wc/pr	o	3
	Onderzoeksontwerpen	mtto	Sociologie/Methoden	hc/wc	o/t	3
	Regressie-analyse	mtto	Sociologie/Methoden	hc/wc/pr	o/t	6
	Meetmodellen	mtto	Sociologie/Methoden	hc/wc/pr	o/t	6
	Statistiek B	mtto	Sociologie/Methoden	hc/wc/pr	t/toets	6
	Leerproject 2	ito	Sociologie	hc/wc	w/p/proc	6
Leefstijlen Seksualiteit, Cultuur en Media	ito	Sociologie	hc/wc	o/w/proc	6	
Beleidsproject	vbo	Bestuurskunde	hc/wg	o/t	6	
B A C H E L O R	Life Course Research in Perspective	vto	Sociologie	hc/wc	o/t	6
	Weerstand tegen Minderheden	ito	Sociologie	hc/wc	o/p/w	6
	Vergelijkend Onderzoek naar Religie	ito	Sociologie	hc/wc	o/p/w	6
	Stage: Arbeidsmarktorientatie	ito	Sociologie	pr	w	18

3	Wetenschapsfilosofie voor Sociologen	vbo	Filosofie	hc	o/t	6
	Minor*	minor	Divers	hc/wc	o/t	18

Werkvorm

hc = hoorcollege

wc = werkcollege

pr = practicum

i = individuele begeleiding

s = seminar

Toetsvorm

t = tentamen

o = opdrachten

w = werkstuk

p = presentatie

v = verslag

dt = deeltentamen

proc = procesevaluatie

toets = practicumtoets

Masteropleiding Sociologie

Jaar	Studie-onderdeel	Pijler	Vakgebied docenten	Werk- vorm	Toetsvorm	EC
M A S T E R	Macro and Micro Sociology of Political Radicalism	vto	Sociologie	hc/wc	o/t/w/p	6
	Geavanceerde Regressie-analyse	mtto	Sociologie/Metho den	hc/wc/p r	o/t/toets	6
	Intergenerationele Overdrachten	ito	Sociologie	hc/wc	o/w/p	6
	Afstudeerproject	ito	Sociologie	i/s	scriptie	42

Bijlage 6: Kwantitatieve gegevens over de opleidingen

Bacheloropleiding Sociologie

Instroom

Collegejaar	N totaal (1 opleiding)	%M	%V	N totaal (>1 opleiding)	%M	%V
02-03	30	53	47	74	46	54
03-04	34	56	44	43	51	49
04-05	46	43	57	59	49	51
05-06	45	49	51	60	42	58
06-07	43	49	51	56	43	57
07-08	40	33	68	44	34	66
08-09	52	46	54	55	45	55
09-10	52	54	46	56	52	48

Rendement

Collegejaar	N	%na 3 jaar	%na 4 jaar	%na 5 jaar	%na 6 jaar	%na >6 jaar
RU						
02-03	17	6	41	59	71	71
03-04	18	22	33	56	61	67
04-05	29	0	52	76	76	
05-06	29	17	69	83		
06-07	27	19	56			
07-08	18	22				
NL						
02-03	94	26	51	65	71	76
03-04	161	17	51	68	75	78
04-05	175	19	54	70	75	
05-06	197	27	64	76		
06-07	194	27	56			
07-08	193	30				

Uitval

Collegejaar	N	%na 1 jaar	%na 2 jaar	%na 3 jaar	Selectiviteit eerste jaar
02-03	20	15	20	20	75
03-04	22	18	27	41	44
04-05	31	6	23	29	22
05-06	32	9	9	13	75
06-07	32	16	25	28	56
07-08	22	18	27	27	67
08-09	40	20	23		
09-10	45	27			

Masteropleiding Sociologie

Instroom

Collegejaar	N totaal*	M	V	N totaal (eigen gegevens)
05-06	19	10	9	10
06-07	9	2	7	12
07-08	39	13	26	25
08-09	26	14	12	10
09-10	24	12	12	20

Rendement

Collegejaar	Gestart	Uitgevallen	Diploma behaald	Nog actief
06/07	10	0	10	0
07/08	12	0	12	0
08/09	25	4	21	0
09/10	10	0	8	2
10/11	20	6	7	7

Bijlage 7: Bestudeerde bijlagen en documenten

- Scripties / essays en beoordelingsformulieren;
- Voorlichtingsmateriaal;
- Studiemateriaal: boeken en syllabi, readers, studiehandleidingen;
- Verplichte literatuur die studenten zelf (via internet) verzamelen;
- Voorbeelden van werkstukken, portfolio's, onderzoeksverslagen van studenten;
- Scriptiereglementen en richtlijnen voor het maken van werkstukken;
- Stagereglementen/handleidingen;
- Tentamen- en examenreglement;
- Toetsmaterialen (tentamens, toetshandleiding, toetsbeleid en dergelijke) met modelantwoorden;
- Recente verslagen Opleidingscommissie, Examencommissie, onderwijsjaarverslagen, bachelor-masterovergangsregelingen;
- Onderwijs- en curriculumevaluaties, studententevredenheidsmonitor(en), etc.;
- Alumni-enquêtes;
- Materiaal over de studieverenigingen;
- Jaarverslagen (onderwijs, onderzoek, laatste drie jaar).

Studentnummers van de geselecteerde bachelorscripties

0804525	0520845	9121064	0629588	0324396
0825352	0520861	0202584	0515523	0527068
0703249	0644552	0504653	0725250	9944001

Studentnummers van de geselecteerde masterscripties

0719765	0349194	0501794	0553050	0535729
0613851	0724416	0419559	0542059	0419494
0638986	0714712	0329347	0503258	0320692

Bijlage 8: Onafhankelijkheidsverklaringen

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: *J. Peschar*

ADRES: *weg vd Jaspershamer 13
9751 EN Haren*

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

ZIE BIJLAGE

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

ZIE BIJLAGE

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEINVLOEDEN.

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN.

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: *Haren*

DATUM: *7/3/12*

HANDTEKENING:

1

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: *Angel Boogaart*

ADRES: *Veluwekle 24-155, 1103 AH, Amstelveen*

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

ZIE BIJLAGE

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

ZIE BIJLAGE

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEINVLOEDEN.

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN.

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: *Utrecht*

DATUM: *08-03-2012*

HANDTEKENING:

1

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: *J. de Haan*

ADRES: *De Genestellaan 12, 3723 OP Bilthoven*

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING: *Sociologie*

ZIE BIJLAGE

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

ZIE BIJLAGE

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEINVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: *Bilthoven* DATUM: *7-3-2012*

HANDTEKENING:

1

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: *Ignace GLORIEUX*

ADRES: *Lennikelaan 2052 - 1602 Krambeek
België*

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

ZIE BIJLAGE

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

ZIE BIJLAGE

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEINVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: *Brussel* DATUM: *5 maart 2012*

HANDTEKENING:

1

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

 NAAM: *T. Boring*

 ADRES: *De oude kleeren beek 20 7339 BZ Uychelen*

IS ALS DESKUNDIGE (SECRETARIS) GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

ZIE BIJLAGE

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

ZIE BIJLAGE

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEINVLOEDEN.

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN.

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

 PLAATS: *Uychelen*

 DATUM: *7-5-2012*

HANDTEKENING:

Bijlage commissiesamenstelling Sociologie

Instelling:	Opleiding (CROHO-nummer):	Variant(en):	Vervaldatum accreditatie:
Erasmus Universiteit Rotterdam	B Sociologie (66601)	Voltd, deeltjd	31-12-2013
	M Sociologie (66601)	Voltd, deeltjd	31-12-2013
Radboud Universiteit Nijmegen	B Sociologie (66601)	Voltd	31-12-2013
	M Sociologie (66601)	Voltd	31-12-2013
Rijksuniversiteit Groningen	B Sociologie (66601)	Voltd	31-12-2013
	M Sociologie (66601)	Voltd	31-12-2013
Universiteit Utrecht	B Sociologie (66601)	Voltd	31-12-2013
	M Sociologie (66601)	Voltd	31-12-2013
Universiteit van Amsterdam	B Sociologie (66601)	Voltd	31-12-2013
	M Sociologie (66601)	Voltd	31-12-2013
Universiteit van Tilburg	B Sociologie (66601)	Voltd	31-12-2013
	M Sociology (66599)	Voltd	31-12-2013
Vrije Universiteit Amsterdam	B Sociologie (66601)	Voltd	31-12-2013
	M Sociologie (66601)	Voltd	31-12-2013

	RUG	UVA	UVT	RU	UU	EUR	VU
Peschar	x	x	x	x	x	x	x
Glorieux	x	x		x	x		
Jacobs							x
Gautschi		x	x			x	
de Jong	x					x	
Jansen		x					x
Witterdink			x	x	x		
de Haan	x			x	x		x
Winkels		x	x			x	
Boonstra	x			x	x		x
Haerden		x	x			x	